

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

Vztah profese příslušníka Vojenské policie k volnému času a jeho využití

Diplomová práce

(Bakalářská)

Autor: Stanislav ŘEHÁK, Rekreologie – management volného času

Vedoucí práce: Mgr. Rudolf ROZSYPAL

Olomouc 2013

Jméno a příjmení autora: Stanislav Řehák
Název bakalářské práce: Vztah profese vojenského policisty k volnému času
Pracoviště: Katedra rekreologie
Vedoucí: Mgr. Rudolf Rozsypal
Rok obhajoby: 2013

Abstrakt: Bakalářskou práci jsem zaměřil na náročnou profesi vojenského policisty a její vliv na trávení jejich volného času. Zabýval jsem se jeho náplní a informovaností vojenských policistů zařazených u Velitelství vojenské policie Olomouc o možnostech nabídky volnočasových aktivit.

Klíčová slova: volný čas, volnočasové aktivity, rodina, sport, životní styl, životní způsob, armáda, vojenská policie, služební poměr

Souhlasím s půjčováním závěrečné písemné práce v rámci knihovních služeb.

Author's first name and surname: Stanislav Řehák
Title of the thesis: Relationship career military policeman to leisure
Department: Department of Lesure and Outdoor Education
Supervisor: Mgr. Rudolf Rozsypal
The year of the presentation: 2013

Abstract: Bachelor thesis I focused on a demanding career military policeman and its impact on spending their free time. I dealt with his refill and awareness of military policeman from Headquarters Military Police Olomouc and about the possibilities of leisure activities.

Key words: free time, leisure activities, family, sport, lifestyle, army, dependence, lifestyle, way of life, army, military police, service ratio

I agree with the thesis paper to be borrowed within the library service.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně a při jejím zpracování použil uvedených titulů a pramenů.

Práci jsem zpracoval pod odborným vedením pana Mgr. Rudolfa Rozsypala.

V Lipníku nad Bečvou .....

Stanislav Řehák

Děkuji vedoucímu mé bakalářské práce panu Mgr. Rudolfu Rozsypalovi za odborné vedení, pomoc a cenné rady, které mi poskytl při jejím zpracování.

OBSAH

1. ÚVOD	8
2. Přehled poznatků	11
2.1. Volný čas	11
2.1.1. Volný čas a jeho definice	11
2.1.2. Volný čas a jeho vývoj	12
2.1.3. Volný čas a jeho funkce	13
2.1.4. Znaký a principy volného času	14
2.1.5. Volný čas a způsoby jeho využití	15
2.1.6. Životní styl a volný čas	16
2.1.7. Volný čas a úloha sportu a rekreace	17
2.1.8. Problémy volného času a současnost	18
2.2. Vojenská policie	20
2.2.1. Historie bezpečnostních sborů a Vojenské policie	20
2.2.2. Současnost Vojenské policie	22
2.2.3. Činnost a úkoly Vojenské policie	23
2.2.4. Přijetí k Vojenské policii	25
2.3. Teritoriální Velitelství Vojenské policie Olomouc	27
2.3.1. Úkoly teritoriálního Velitelství Vojenské policie Olomouc	28
2.3.2. Struktura Velitelství vojenské policie Olomouc	29
2.4. Profese Vojenského policisty a zátěžové situace	30
2.4.1. Stres, stres v profesi Vojenské policie	30
2.4.2. Postraumatické stresové poruchy v profesi vojenského policisty	31
2.4.3. Syndrom vyhoření	33
2.5. Program MO – zdravý životní styl zaměstnanců	35
2.5.1. Program prevence sociálně nežádoucích jevů	35
2.5.2. Fond kulturních a sociálních potřeb	39
2.5.3. Vojenská lázeňská a rekreační zařízení	40
3. Cíle	41
3.1. Hlavní cíl	41
3.2. Dílčí cíle	41

4. Metodika	42
4.1. Použité techniky	43
4.2. Charakteristika výzkumného souboru.....	43
5. Výsledky	44
5.1. Analýza výsledků dotazníkového šetření	44
6. Diskuse	60
7. Závěr	62
7.1. Souhrn	63
7.2. Summary	64
8. Referenční seznam	65
8.1. Zákonné normy	66
8.2. Internetové zdroje	66
9. Přílohy	68
9.1. Dotazník pro respondenty	68
9.2. Mapa teritoriálního rozdělení Vojenské policie	71
9.3. Mapa rozložení (dislokace) Velitelství Vojenské policie Olomouc	71
9.4. Znak Vojenské policie	72
9.5. Znak teritoriálního Velitelství vojenské policie Olomouc	72

1. Úvod

Volný čas se významně podílí na utváření života každého jedince a následně i společnosti jako celku. Z tohoto důvodu je potřebné se problematikou volného času zabývat a věnovat mu náležitou pozornost i z pohledu státu, společnosti.

Naše společnost velmi často podléhá tlaku z pocitu nedostatku času. Téměř každý jedinec je časem ovládán, namísto toho, aby ovládal svůj čas. Veličinu, která je jako jediná ke všem stejně spravedlivá – ubíhá všem stejně rychle, měřeno přístroji – ne osudem.

Volný čas lze charakterizovat jako čas, o jehož naplnění jednatel rozhoduje individuálně, samostatně. Předpokládáme, že povětšinou tento čas vyplňuje aktivitami, které mu přinášejí uspokojení, potěšení, radost, zábavu, relaxaci. Tedy činnosti, které regenerují a rozvíjejí jeho fyzické a psychické schopnosti. Zvláště jsou-li umocněny výraznými emočními prožitky. Volný čas napomáhá uvolnění pracovní a v neposlední řadě i sociální zátěže. Omezuje, či vyvažuje negativní zážitky, podporuje jejich vnitřní zpracování, následně pomáhá jejich překonávání. Podporuje tvořivost, napomáhá rozšiřování vlastních obzorů, ovlivňuje mnoha směry kvalitu osobnosti. A podstatné je, že se vše děje aktivním způsobem.

V mnoha případech je volný čas chápán jako oblast konzumního stylu života a výhodný obchod – za co nejvíce finančních prostředků nabízet neskutečné možnosti vyplnění volného času. Je velmi obtížné, ale potřebné, naučit se hledat tu správně vyváženou cestu – aktivního odpočinku, spojeného s příjemným prožitkem, přinášejícím relaxaci, rozvoj, uspokojení. Každý jedinec je odlišná individualita a také jeho představy o volném čase a jeho naplnění musí být proto odlišné.

Vojenská policie je složkou armády ČR, řízena Ministerstvem obrany ČR. Plní úkoly policejní ochrany ozbrojených sil, vojenských objektů, vojenského materiálu a ostatního majetku státu, s nímž hospodaří Ministerstvo obrany. Je rozpočtovou organizací Ministerstva obrany, která je financovaná ze státního rozpočtu prostřednictvím Ministerstva obrany ČR.

Několik let zpět a hlavně pak v poslední době pod vlivem stávající ekonomické situace naší republiky a setrvávající celosvětové ekonomické krizi, prochází Ministerstvo obrany ČR a armáda samotná, rozsáhlou reformou. Mimo restrukturalizace jednotlivých složek počítá armáda také se snížením stávajícího počtu svých příslušníků, včetně počtu vojenských policistů. Tato situace, kopírující současnou republikovou nejistotu pracovních míst a

příležitostí, zvyšuje psychický tlak i na příslušníky Ministerstva obrany, včetně pracovníků vojenské policie. Nezřídka těmto příslušníkům zůstává minimu volného času, který by trávili dle svého uvážení. A výhled pro nejbližší období neslibuje radikální změny k lepšímu.

Fyzické i psychické nároky na příslušníky armády se zvyšují. Její tvář se postupně mění. V jejích řadách pracuje stále větší počet mladých a náš pohled na náplň a trávení volného času je značně odlišný od starších kolegů. Náš přístup k volnému času je reprezentován hlavně aktivním zapojením se.

Pracuji u vojenské policie třináctým rokem. Za tuto dobu jsem se zúčastnil čtyř zahraničních misí (2x Irák, 2x Afganistán). Právě díky získaným zkušenostem bych se chtěl v bakalářské práci zaměřit na volnočasové aktivity. Problematika volného času, jeho trávení a náplň, je pro nás velmi důležitou složkou pro naši práci a to jak v období, kdy působíme na území republiky, ale v neposlední řadě v době našeho působení v misích. Díky těmto zahraničním pobytům mohu ve své práci vycházet z odpovědí, zkušeností a názorů kolegů téměř z celé republiky. Penzum získaných odpovědí však pochází od kolegů a kolegyně z teritoriálního Velitelství Vojenské policie Olomouc. Jsou to vojenští policisté a policistky, se kterými se spoluobčané až tak ve svém běžném životě nesetkávají. Přesto ve své profesi běžně nasazují životy a své zdraví a mnohdy doslova 7 dnů v týdnu a 24 hodin denně.

V teoretické části své práce jsem si jako cíl stanovil podhalit problematiku práce vojenské policie k dokreslení charakteristiky našeho povolání a k doplnění celkového pohledu na daný problém. Vojenská policie nevystupuje v očích spoluobčanů jako represivní složka, i když částečně i tuto funkci vykonává. Při své práci se řídíme množstvím zákonných norem a nařízení. Alfou a omegou pro naši práci je zákon o Vojenské policii, který vymezuje základní mantinely naší působnosti. Máme své vnitřní problémy a není jich málo, jako mnoho dalších organizací. Některé z nich jsou spojovány i se způsobem a možnostmi naplnění a trávení volného času. I z tohoto důvodu jsem si dal za cíl v teoretické části poukázat na současný stav vojenské policie, který přímo ovlivňuje samotný volný čas vojenských policistů. V práci jsem vycházel z aktuálního stavu Velitelství Vojenské policie v Olomouci. Popsal jsem faktory ovlivňující náš volný čas. Často se vyskytující stresové a zátěžové situace různého původu, až po syndrom vyhoření.

V části bakalářské práce, ve které jsem se věnoval zpracování dotazníků, jsem zjišťoval, zda po přijetí do služebního poměru k vojenské policii, museli příslušníci změnit náplň a způsob trávení svého volného času. A v neposlední řadě zda právě pracovní povinnosti měly a mají vliv na jeho volný čas. Součástí práce by měl být i výstup spojený s informací o možnostech trávení volného času příslušníků vojenské policie.

Na tyto části navazují konkrétní otázky zaměřené na náš volný čas i směrem k zátěžovým situacím. K dosažení hlavního cíle práce, což je zjištění zda přijetím do řad vojenské policie se změnila náplň našeho volného času, jsem postupoval za pomoci dílčích cílů, mezi než patří zjištění:

- jak vojenští policisté tráví svůj volný čas (pasivně – aktivně)
- zda naše práce přináší zvýšenou fyzickou nebo psychickou zátěž
- jaké jsou podmínky pro trávení volného času příslušníků vojenské policie na Velitelství Vojenské policie Olomouc

V průběhu práce spojené se zpracováním své závěrečné bakalářské práce jsem se snažil dohledat dostupnou odbornou literaturu pro dané téma volného času vojenských policistů. Bohužel se mi nepodařilo žádnou nalézt. Při zpracování práce jsem tedy vycházel ze získaných znalostí z doby svého studia a ze svých dosavadních dlouholetých osobních zkušeností nashromážděných z pracovního zařazení. Výsledky zjištěné a zpracované v mé bakalářské práci jsou aktuální v době jejího zpracování. Situace se průběžně mění. V základních aspektech a ukazatelích však zůstává směrodatná. Má práce chce poskytnout komplexní náhled na volnočasové aktivity příslušníků vojenské policie, působící u Velitelství Vojenské policie Olomouc. Uvítal bych, kdyby se závěry mé práce staly podnětem k zamyšlení pro řadové členy vojenské policie, hlavně pak pro naše nadřízené.

Pokud by vedly všechny kompetentní k zamyšlení nad touto problematikou a napomohly k aktivnímu přístupu všech zainteresovaných, splnila by práce své poslání. Otázky volného času jsou v současné společnosti velmi důležitou složkou života a životního stylu každého jedince.

2. Přehled poznatků

2.1. Volný čas

Volný čas je v současné době často používaný a zmiňovaný pojem. Jeho obsah se stává velmi důležitým, ale často podceňovaným problémem. Již v antické společnosti můžeme najít jedny z prvních zmínek o volném čase. Podle Hodaně (2002) jsou spojeny s pojmem „scholē“. Již dle Aristotela by měl být „volný čas využíván ke zdokonalování se, k dosahování stále vyšší úrovně, a to z toho důvodu, že mají právo být voleni, a občané jako voliči, mají právo na to, aby si zvolili ty nejlepší ze svého středu“ Hodaň (2002).

Nejčastěji je termín volného času spojován se západní kulturou, především pak se severoamerickým a západoevropským způsobem života. Technický pokrok a vývoj usnadnil lidem namáhavou práci a dal vzniknout časovému prostoru označovanému volný čas. Zrychlování tempa vývoje s sebou na druhou stranu přináší i pocit nedostatku času Slepíčková (2005).

2.1.1. Volný čas a jeho definice

O syntézu různých přístupů se pokusil Dumazedier Dohnal (2002). Podle něj je volný čas souhrnem různých činností, jímž se člověk může věnovat dle vlastní vůle a to z důvodu odpočinku, zábavy nebo pro rozvoj své dobrovolné účasti ve společenském životě, pro vzdělání nezávisle na svém povolání, následně po tom, když se osvobodil od pracovních a rodinných povinností.

„Volný čas je čas, kdy člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků, jež vyplývají z jeho sociálních rolí, zvláště z dělby práce a nutnosti zachovat a rozvíjet svůj život“ Hofbauer (2004).

Podle Slepíčkové (2005) „lze volný čas definovat jako dobu nebo časový prostor, v němž člověk nemá žádné povinnosti vůči sobě ani druhým lidem a v němž se pouze na základě svého vlastního svobodného rozhodnutí věnuje vybraným činnostem. Tyto činnosti ho baví, přinášejí mu radost a uspokojení a nejsou zdrojem trvalých obav či pocitu úzkosti“.

Definicí volného času se zabýval mimo jiné i Němec a kol. (2002)
„Je to čas v němž člověk svobodně volí a dělá takové činnosti, které mu přinášejí radost, zábavu, potěšení, odpočinek, které obnovují a rozvíjejí jeho tělesné a duševní schopnosti,

popřípadě i tvůrčí schopnosti. Je to čas, v němž je člověk sám sebou, nejvíce patří sám sobě, kdy koná převážně svobodně a dobrovolně činnosti pro sebe, popřípadě pro druhé, ze svého vnitřního zájmu a popudu“ .

Většina autorů včetně Kaplan Vážanský (1992) se shodují na tom co musí volný čas splňovat:

- umožňovat pocit – nějak k něčemu patřit
- rozvíjet pocit vlastní individuality
- být společnosti a jedinci užitečný
- zprostředkovat různé funkce jedince a uvést je v soulad
- neumožňovat negativní zážitky
- podněcovat tvůrčí síly člověka

Do praxe také vstoupil termín *polovolný čas*. S tímto termínem přišel Dumazedier Spousta kol. (1996). Do tohoto pojmu zahrnul činnosti, které jedinec vykonává napůl z povinnosti a napůl ze záliby. Například práce na zahrádce. Objevuje se i pojem *čas vázaný*. Jedná se o čas, kdy máme splněny své povinnosti, ale čeká nás například cesta ze zaměstnání domů. Cesta pak spadá do kategorie vázaného času.

2.1.2. Volný čas a jeho vývoj

Obsah a pojetí volného času se měnil a vyvíjel s vývojem společnosti. Analýzou volného času se zabýval již Aristoteles. Přesto se dá říci, že je hlavně fenoménem období technického pokroku. Ve starověkém Řecku byl pojem volného času založen spíše na počtu pracovních sil – otroků, jejichž prací se boháčům otvíral „volný čas“. V období křesťanského středověku tento čas naplňovala převážně církev – modlitba, oslava církevních svátků atp. Renesance byla obdobím, které dávalo možnost využití volného času pouze bohaté šlechtě. Období počátku technického pokroku bylo příliš orientováno na techniku a na práci Dohnal (2002). Teprve konec devatenáctého století charakterizovaný hospodářským a průmyslovým rozmachem přináší zkrácení pracovní doby a tím nárůst objemu času, který člověk nemusel věnovat obživě. Z počátečních 75 pracovních hodin pracovali zaměstnanci 55 hodin týdně. Výrazný posun v objemu odpracovaných hodin přinesla léta 1917 až 1921. V mnoha zemích byla pracovní doba upravena jako osmihodinová. Opět došlo k výraznému nárůstu volného času Slepíčková (2005).

V období po druhé světové válce, hlavně pak v letech 50. až 60., svět upřednostňuje objemově práci nad volným časem, který v tuto dobu přebírá převážně odpočinkovou a rekreační úlohu.

Němec a kol (2002) období 70. až 80. roků otvírá sice prostor pro větší objem volného času, ale jeho náplň je chápána hlavně snahou široké nabídky služeb a s tím spojené spotřeby zboží směrem k pasivnější formě volného času. Neposkytuje také tolik možností seberealizace a sebe rozvoje (umění, politika, sport, vzdělávání se).

Období devadesátých let stírá rozdíly mezi časem volným, polovolným – nutným a prací. Výrazným znakem tohoto období je velké penzum volného času, charakterizovaného upřednostňováním osobních požadavků na volný čas – „já chci“, „já potřebuji“ atp. Dle Němce se volný čas přesouvá z kategorie prostředku do kategorie konzumu, stává se cílem.

„Místo, aby člověk využíval postupného zkracování pracovní doby pro svůj osobní svobodný rozvoj, přijímá delší nebo druhé zaměstnání. Musí totiž uspokojovat narůstající požadavky své a své rodiny, a to často především z prestižních důvodů“ Němec a kol (2002).

2.1.3. Volný čas a jeho funkce

Volným časem, jeho obsahem, vývojem, objemem a v neposlední řadě funkcí, se zabývalo a zabývá mnoho autorů. Jeho problematiku řeší z různých úhlů pohledu, z nichž pak vycházejí i odlišná členění jeho funkcí.

K obsáhlejšímu členění se přiklání Opaschowski, B Hofbauer (2004). Za základní považují:

- „výchovu a další vzdělávání (sociální učení, učení ve svobodě a o svobodě)
- komunikaci (sociální kontakty, partnerství)
- rekreaci (regeneraci, zotavení se a uvolnění)
- kontemplaci (duchovní stránka a hledání smyslu života)
- kompenzaci (odblokování a odstranění frustrací a zklamání)
- integraci (vrůstání a ztotožnění se s mechanismy společnosti, stabilizace chodu a života rodiny)
- participaci (zapojení se do života společnosti)
- enkulturaci (rozvoj své osobnosti prostřednictvím kultury, umění, sportu, techniky a dalších oblastí a činností)“

K užšímu členění se přiklání Slepíčková (2005), která dělí funkce volného času do tří základních skupin.

- instrumentální
- humanizační
- zábavnou

V tomto členění přiřazuje Slepíčková (2005) sport do skupiny instrumentální. Například sokolské hnutí, německé turnerství atp., včetně prvků brannosti, které odolávají tlakům směrem k národní identitě a geografické celistvosti. Ke skupině humanizační přiřazuje činnosti výchovné, socializační a vzdělávací. Do skupiny zábavné začleňuje aktivity, které napomáhají oprostění se od každodenních povinností a problémů. Tedy činnosti dávající prostor osobním zálibám, zájmům a koníčkům.

2.1.4. Znaký a principy volného času

Slepíčková (2005) vysvětluje svůj pohled na podstatu a význam oblasti volného času ze tří stran – subjektivní, objektivní a celostní (ta je průnikem subjektivního a objektivního pohledu). Celostní přístup se dívá na problematiku volného času ze všech aspektů. Subjektivní pak z pohledu psychologického a psycho-sociálního. Objektivní pojetí vychází z teorií, které vysvětlují, či předvídají chování lidí. Z těchto přístupů Slepíčková, v tomtož titulu, charakterizuje znaky volného času:

- Svoboda a protiklad práce
  - volný čas je chápán ze subjektivního pohledu jako osvobození se od povinností každodenního života a od práce
- Volný čas jako časový úsek
  - volný čas chápeme jako prostor, ve kterém si sami rozhodujeme o jeho naplnění, s důrazem na svobodu rozhodnutí
- Volný čas jako forma činnosti
  - zahrnuje činnosti, které nespojujeme s pracovními povinnostmi, naopak jsou to aktivity, kterým se věnujeme s cílem odpočinout si a rozvíjet se
- Volný čas symbolem sociálního postavení
  - náplň volného času lidí ovlivňuje jejich sociální postavení – více peněz a větší časový prostor dává více možností výběru

- Volný čas – prostředek sociální pomoci - u sociálně slabších vrstev může organizovaný volný čas zmírňovat sociální dopady
- Volný čas se stává funkcí sociální skupiny
  - volný čas je společensky podmiňován z čehož vyplývají možnosti jeho záměrného ovlivňování

Principy volného času se zabývá také Prokešová (2008) vycházející z Opachowského.

Za nejdůležitější pak považuje:

- Rozvoj svobody osobnosti a její autonomie
  - svoboda osobnosti spočívá v tom, že může rozvíjet svoji autonomii aniž bychom opomíjeli vlastní zodpovědnost za sebe i své okolí
- Volný čas jako výzva a úkol
  - život je výzvou a na tuto výzvu můžeme reagovat ve volném čase
- Aktivita jedince
  - volný čas nám umožňuje překážky zdolávat aktivně a jít k cíli
- Orientace na sociální kontakt
  - naše mezilidské vztahy, kontakty a jejich kvalita ovlivňují kvalitu našeho života
- Uvolněnost, spontánnost, otevřenost a přirozenost
  - projevovat své emoce, umět být sám sebou, nepřetvařovat se
- Umění brát život a svět pozitivně
  - jít vstříc všemu co nám život přináší, snažit se nepodléhat pesimistickým náladám

2.1.5. Volný čas a způsoby jeho využití

Dnešní společnost umožňuje a nabízí různé formy a způsoby trávení volného času. Přesto je můžeme rozdělit do dvou základních skupin – pasivní a aktivní formy volného času. Například Slepíčková (2005) tyto aktivity rozděluje na:

- fyzické (sportovní)
- manuální (pracovní)
- kulturní a umělecké (hudba, zpěv, divadlo)
- kulturně racionální (vzdělávání založené na dobrovolnosti, četba – knih, tisku)
- neformálně společenské (návštěvy blízkých)
- hry, podívaná, sběratelství (společenské hry, pasivní sportovní diváctví)
- pasivní odpočinek (polehávání, sezení)

Jiné členění nabízí Pávková a kol. (2002). Volný čas dělí ze základních pěti pohledů:

1. Ekonomického – z pohledu společnosti a jejích investic do volnočasových zařízení a jejich návratnost. Poukazuje na častou rezignaci volnočasového průmyslu na oblast socializace a kultivace jedince i společnosti.
2. Sociologického a sociálně psychologického – zabývá se socializací osobnosti, kvalitou komunikace mezi lidmi, utváření se mezilidských vztahů v závislosti na aktivitách a činnostech ve volném čase.
3. Politického – zda, jak a do jaké míry stát prostřednictvím svých orgánů ovlivňuje a zasahuje do volného času občanů.
4. Pedagogického a psychologického - volný čas vytváří prostředí pro rozvoj a seberealizaci každého jedince a to s přihlédnutím k jeho individuálním potřebám a věku.

2.1.6 Životní styl a volný čas

Charakteristik volného času a jeho definic je bezpočet. Hodaň (2002) jej popisuje jako stav duše, který je současně propojen s mnoha oblastmi života lidí. „Je to prostor individuální, tedy můj. Tento prostor může zůstat nenaplněn nebo je nějak naplňován. Poněvadž jde o můj prostor a moje naplňování, je konečný efekt závislý na individuálním, tedy mém přístupu k individuálnímu (mému) i společenskému životu, na formulování smyslu vlastního života a jeho dosahování“ Hodaň (2002). Volný čas všeobecně, a to jak volný čas jedince i společnosti, je významným charakteristickým prvkem každé společnosti. Způsob využívání volného času je charakterizujícím ukazatelem životního stylu.

Sám pojem životního stylu je značně obsáhlý, nejednoznačný a komplikovaný. Bakalář Pávková a kol. (2002) popisuje životní styl jako soustavu životních forem, které každý jedinec zastupuje, používá a prosazuje. Hodaň (2002) definuje životní styl jako uspořádání mnoha činností, jimiž se dané individuum udržuje a obnovuje. Podle Slepíčkové (2005) lze životní styl popsat jako paletu všech lidských činností, „ které zaujímají v životě trvalejší místo, většinou se opakují, jsou předvídatelné a typické. Nejčastěji se posuzuje podle názorů, postojů a chování“.

Jde ve své podstatě o soustavu norem, zvyků, o způsob života každého jednotlivce, které se projevují v oblasti práce, bydlení i volném čase. Jedním z nejpodstatnějších ukazatelů životního stylu je bezpochyby životní prostředí, zdravotní stav, bydlení, vztahy, vazby,

pracovní příležitosti, množství a kvalita trávení volného času. Ovlivňován je i věkem, pohlavím, rodinným cyklem Hodaň, Dohnal (2005).

Ve své podstatě, vše co má souvislost s volným časem, je propojeno současně s životním stylem. Jedno nemůže existovat bez druhého. Toto je ještě umocněno o podmíněnost životního stylu. Tím je individuální rozvoj, úroveň i aktuální stav každého jedince, jeho hodnotová orientace, rodinné vazby a tradice, postavení a příslušnost v sociální a profesní skupině, životní úroveň, vliv prostředí. Každá z těchto podmínek životního stylu je současně podmínkou volného času. Dle M. Vážanského přispívá k naplněnému životu volnočasové kulturní pojetí, které napomáhá porozumění a lidskosti v oblasti práce a volného času.

Hodnotová orientace člověka, která je součástí jeho životního stylu, se podle Pávkové a kol. (2002) projevuje i v jeho chování, ve způsobu využívání a ovlivňování sociálních i materiálních podmínek. Každý jedinec má vytvořen svůj vlastní žebříček hodnot, který je utvářen jeho aktivitou a vlivem prostředí. Sféra volného času dle M. Vážanského poskytuje každému člověku neomezenou možnost návratu k sobě samému, ke svému jedinečnému způsobu života.

Náš život je motivován potřebami a hodnotami. Dá se říci, že jdou společně ruku v ruce. Vzájemně se od sebe odlišujeme právě tím, co která skupina, národ, jednotlivec považujeme za žádoucí, potřebné a důležité. To ovlivňuje a utváří naše postoje a ovlivňuje naši orientaci. Kučerová, Prokešová (2008) se zabývá definicí hodnot a uvádí “studium hodnot umožňuje definovat, co vlastně tvoří specifický životní styl toho kterého jedince, rodiny, generace, skupiny, země, epochy“.

2.1.7. Volný čas a úloha sportu a rekreace

Jedním ze základních projevů existence jedince je pohyb. Chápeme-li sport jako pohybovou aktivitu, pak je neoddělitelnou součástí života současné společnosti. Veškeré pohybové aktivity, provozované ve volném čase, významně ovlivňují potenciál pohybových schopností. Kolektivní sporty napomáhají rozvoji sociálně komunikačních dovedností. Na problematiku sportu existuje mnoho pohledů a názorů. Ze sociologického hlediska jej můžeme vymezit např. definicí z Velkého sociologického slovníku Sekot (2003). Sportem je zde definovaná každá hra (se sebou samým, či s jinými), která je realizována v rámci stanovených pravidel a zásad fair play. Jiné definice se přiklánějí k rekreačně prožitkově

prováděné pohybové aktivitě, jejímž výsledkem nejsou výkony, ale orientace na zdravý životní styl. K těmto stoupencům patří i V. Svatoň (tamtéž).

„ Sportem se rozumí všechny formy tělesné činnosti, které ať již prostřednictvím účasti či nikoliv, si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné a psychické kondice , rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních“, toto je definice Slepíčkové (2005), která ze sociologického pohledu se jeví jako optimální. Pohybové aktivity včetně sportu patří k životnímu stylu. Představují výkonnostní, ale hlavně zábavnou činnost člověka, v níž hrají svoji roli prožívání a prožitky. Podle zmiňované autorky svět užívá hlavně dva typy pojetí sportu. První typ klade důraz na hru, soutěživost, výkon. Druhý typ bere sport jako zábavu, cvičení, rekreaci, rehabilitaci. Tento přístup se objevil v Anglii asi před 160 lety. První zastupuje pojetí severoamerické, odrážející snahu po prosperitě a úspěchu. Zaznamenáváme jej v profesionálním sportu.

Sportovat bychom tedy měli nejen pro vítězství a výkon, ale zejména pro samotný pohyb a radost z něj. Pro zdraví, zvýšení fyzické a psychické odolnosti, relaxaci, pro prožitky, jiný kompenzující pocit únavy než pracovní. Volný čas je prostorem právě pro sportovní aktivity a s tím související relaxaci a regeneraci. Rekreace přináší zábavu, obnovení psychických a fyzických sil. Rekreace pohybem nebo-li pohybová rekreace se objevila v 60. letech 20. století, v návaznosti na podporu sportovních aktivit a pravidelného pohybu pro širokou veřejnost bez ambicí po vrcholové výkonnosti. Pro tento typ sportu se ujalo označení „ sport pro všechny“. Formy pohybové aktivity jsou rozsáhlé – představují zájmovou činnost ve volném čase, projevující se tělesnou aktivitou (rybaření, zahrádkaření, parašutismus, nordwalking...) Jedná se tedy o aktivitu s různou intenzitou tělesné námahy – od nízké po vysokou, kombinaci s mentální, provázená prožitky z emoční oblasti Slepíčková (2005).

2.1.8. Problémy volného času a současnost

Výrobní sféra současné společnosti mění tvář. Do popředí se dostává oblast služeb, vzdělávání a informačních technologií. Společnost je dynamická, ovlivněná masovou kulturou. Změny se přenáší i do oblasti volného času a jeho náplně. Masová kultura ve snaze po co nejnižších nákladech si klade za cíl oslovovat nejširší okruhy lidí. Masovým vlivem na společnost se zabývá Hodaň (2002) „ oblast trhu a idejí přijímající vnucované hodnoty, jako množinu lidí podléhající masovým vlivům, prostředků masové komunikace a vzorů zábavy a forem trávení volného času“. Společnosti, která se v posledním období orientuje do materiální oblasti i ve volném čase, si všimá Slepíčková (2005). Konstatuje, že volný čas se stal součástí

hospodářství a staví svoji prosperitu na konzumaci mas. Masové sdělovací prostředky podporují trend požitkářství. Regenerativní funkce volného času je zastiňována jinými funkcemi. Což se odráží hlavně v tom, že volný čas charakterizuje různé životní styly. Společnost konce dvacátého století charakterizuje Němec a kol. (2002) jako společnost, „která se snaží nahromadit mnoho věcí a předejít ty druhé“ – oblečením, auty a mnoha jinými postradatelnými zbytečnostmi. Vystává otázka, koho jako lidstvo chceme předhonit, když v některých oblastech jsme odčerpali zásoby z přírody pro několik dalších generací.

Masová kultura současnosti je postavena na intelektuálně a esteticky nejnižších požadavcích. Do popředí se dostal bulvár. V době obrození se média snažila být nositeli vzdělanosti, podílela se na kultivaci společnosti, tak od devadesátých let 20. století jdou cestou opačnou. Podílejí se na značné dekultivaci české společnosti. Současná finanční krize zvětšuje okruh dekultivovaných vrstev společnosti, které nemají možnost se jí výrazněji bránit. Tato situace se odráží na generaci mládeže, na které se podepsaly reality show, facebook a podobně.

Civilizačním faktorem, který se podílí na utváření informovanosti společnosti, je digitalizace v oblasti životního pole a životního stylu. Kyberprostor, virtuální svět se prolíná s realitou a s přirozeným světem, který devastuje a destruuje.

Také sport se podle Hodaně (2002) stal součástí masové kultury, show a biznesu. Vrcholový sport se stává masovým divadlem, ovládaným sponzory. Ovlivňována je popularita sportovních některých odvětví. Řeší také otázku narůstajícího objemu sportovních přenosů v mediích směrem k nárůstu pasivního sledování sportu. Tato situace by se stala překážkou aktivního pohybu.

Narůstající dynamika společnosti nastoluje otázku nedostatku volného času, která se stále častěji v populaci objevuje. Touto problematikou se zabývá Slepíčková (2005). „Ukazuje se však, že lidé exponovaní v zaměstnání a s vyšším vzděláním přistupují ke svému volnému času racionálněji a zařazují do něj pohybové a sportovní aktivity častěji než ti, kteří mají času objektivně více. Ten, kdo se sportování ve volném čase chce věnovat, si čas vždy najde“ Slepíčková (2005) Na skutečnost, že svůj čas si nejlépe umí zorganizovat a nejvíce si jej váží nejvytíženější pracovníci, upozorňuje také Prokešová (2008) a to proto, že chtějí.

„Věta“Můj čas je drahý“ by měla vzbuzovat lítost a soucit k tomu, kdo to říká a věta:

„Nemám čas“ směřovaná k dětem, vzbuzuje odsouzení“ Prokešová (2008).

2.2. Vojenská policie

2.2.1. Historie bezpečnostních sborů a Vojenské policie

Pojem vojenská policie; znamená vojensky organizovaný sbor, jehož postavení, působnost a úkoly byly a jsou v různých zemích a obdobích rozdílné v závislosti na historických podmínkách vzniku a poslání těchto sborů. Četnictvo většinou plní veřejno-bezpečnostní úkoly ve vztahu ke všemu obyvatelstvu, polní nebo vojenské četnictvo pak pouze ve vztahu k armádě, vojenská policie výlučně ve vztahu k armádě.

Vojenská policie před rokem 1918 - již v Rakousko-Uhersku působily malé oddíly vojenské policie (militärpolizei), rozšířenější však byly oddíly polního četnictva (feldgendarmarie). Jednotky vojenské policie byly zařazeny také u některých československých jednotek v zahraničí. Například v Rusku působily asi od roku 1917 oddíly vojenské policie, jejichž příslušníci nosili zvláštní označení na rukávovém štítku s trikolorní červenobílou páskou. Organizačně byly začleněny do vojenských struktur.

Naproti tomu, podle dostupných informací, ve Francii u československých legií vojenská policie nebyla zřízena.

Vojenská policie mezi lety 1918 a 1991 - Československá republika převzala po rozpadu Rakouska-Uherska stávající bezpečnostní orgány. Jedna jeho část, četnictvo, byla posláním převážně represivní, vojensky organizovanou částí státního aparátu, která plnila pořádkové a kriminalistické úkoly, převážně v oblasti správní a zpravodajské. Četnictvo podléhalo vojenské justici a v případě branné pohotovosti státu bylo považováno za samostatný oddíl československé branné moci. Četnictvo v běžné službě nebylo nijak podřízeno vojenským úřadům. Ty musely o případnou pomoc z jeho strany žádat. V případě válečného stavu přecházela část četnictva, v souladu se zákonem o četnictvu k polní bezpečnostní službě, pod přímé řízení vojska, k čemuž byla část četnictva připravována. Po vzniku Československé republiky, vedle stávajícího nestabilního státního policejního aparátu, jehož součástí bylo i polní četnictvo, vznikla již v listopadu 1918 nová armádní bezpečnostní složka; vojenská policie. Oficiálně byla založena začátkem roku 1919.

Hlavním důvodem vzniku vojenské policie byla snaha o konsolidaci situace, dosažení zákonnosti, kázně a pořádku ve formující se armádě nově vzniklého státu. Na Slovensku a Podkarpatské Rusi to potom byla nestabilní bezpečnostní situace, daná nízkou autoritou teprve nedávno ustanovených československých státních úřadů a masivní protičeská agitace

ze strany maďarského obyvatelstva, což se promítalo do morálního stavu tvořících se jednotek nové československé armády.

Životnost této armádní složky však byla relativně krátká. V Českých zemích, vzhledem ke stabilizaci četnictva a státní policie, došlo ke zrušení vojenské policie v roce 1919. Na Slovensku pokračovala její organizace a činnost až do roku 1921. Podstatný vliv na postupné rušení vojenské policie mělo i personální obsazení. Vzhledem ke skutečnosti, že její příslušníci neměli zkušenosti a praxi v policejní práci. Přispěli však, zejména na Slovensku, ke zvládnutí situace po odchodu maďarského četnictva a při výkonu bezpečnostní služby za války Československa s Maďarskem v roce 1919.

Po zrušení vojenské policie převzalo vojensko-policejní práci plně československé četnictvo. V období 2. světové války bylo v československé armádě vytvořeno polní četnictvo, které mělo plnit úkoly v rámci policejní i dopravní služby. Při mimořádných událostech mělo spolupracovat s četnictvem, zejména jako jeho posila. Předpokládalo se, že ve společné hlídce s jedním četníkem byli zařazeni 2-3 příslušníci vojenského polního četnictva. Tato organizace byla aktivována za mobilizace v roce 1938, kdy zejména v září působily tyto hlídky armády i vůči obyvatelstvu. Zánik republiky neměl na bezpečnostní službu v československé armádě vliv. Byla aktivní i v našich zahraničních jednotkách. Ve Velké Británii byly vytvořeny oddíly polního četnictva, které se zejména ke konci války zapojily do bojů u Dunkerque při hlídání a odvádění zajatců. Na východní frontě byly utvořeny podobné speciální oddíly.

Samostatné československé obrněné brigády - po osvobození Československa 1945 nějakou dobu tato organizace dobíhala, avšak brzy se bezpečnostní organizace vrátila do prvorepublikových kolejí a veškerou policejně bezpečnostní službu převzala nově vytvořená organizace na základech četnictva.

Sbor národní bezpečnosti a do tohoto sboru přešlo mnoho příslušníků oddílů polního četnictva. Zapojili se do bojů proti banderovcům, zejména na území Slovenska. Sbor národní bezpečnosti dále plnil velkou většinu úkolů v oblasti policejní a bezpečnostní práce až na zvláštní vojenskou Tankovou a automobilní inspekci (TAI), která dohlížela na bezpečnost provozu vojenských vozidel. Tento stav zůstal až od roku 1991, kdy byla zřízena Vojenská policie Československé armády.

Úspěšná působení jednotek četnictva a vojenské policie ve složitých obdobích našich dějin jsou tradicí, která zavazuje současné příslušníky vojenské policie ke kvalitnímu plnění úkolů policejního zabezpečení ozbrojených sil.

Zdroj: Dolejší, L. (2005)., <http://www.vhu.cz/?s=historie+vojensk%C3%A9+policie> [8.12.2012].

2.2.2. Současnost Vojenské policie

Vojenská policie Československé armády byla zřízena 21. ledna 1991. Svoji činnost započala v dubnu téhož roku. Následnými proměnami prošla na základě dne 5. března 1992 přijatého zákona č. 124/ 92 Sb., o Vojenské policii (tento je dle potřeb a nastalé situace stále novelizován, tak aby bylo možno plnohodnotně plnit úkoly Vojenské policie). Zároveň se řídí platnými právními předpisy branného zákonodárství České republiky, trestním zákonem, trestním řádem, zákonem o přestupcích. Její vztahy k velitelským orgánům a příslušníkům ozbrojených sil jsou konkretizovány interními normativními akty Ministerstva obrany ČR.

Následně byla sepsána smlouva o spolupráci s Policií České republiky. Vojenská policie byla od počátku budována jako plně profesionální složka armády.

Již za druhé války v Perském zálivu pracovali příslušníci vojenské policie na informačně-analytickém monitoringu krizové situace s ohledem na působení vůči zemím, které vyslaly do války své jednotky.

Vzhledem k tomu, že byl vysoký zájem vojenské i občanské veřejnosti o vstup do jednotek Vojenské policie, bylo prováděno náročné fyzicko-psychologické výběrové řízení na jehož základě byli vybíráni noví příslušníci vojenské policie.

K zajištění jejich základní přípravy a dalšího vzdělávání vojenských policistů byla dnem 1. dubna 1992 zřízena Odborná škola Vojenské policie v Moravské Třebové.

Vojenští policisté se vzdělávají nejen na Odborné škole Vojenské policie, ale i ve školících zařízeních Ministerstva vnitra a Policie České republiky a v neposlední řadě v zahraničních zařízeních spojeneckých armád.

Do začátku roku 1994 byla Vojenská policie rozdělena podle armádní struktury. To se projevilo jako nepraktické a proto byla organizace Vojenské policie založena na teritoriálním principu s přímou podřízeností náčelníku Vojenské policie. Území státu bylo rozděleno na 9 velitelství dislokovaných v Praze, Karlových Varech, Táboře, Klatovech, Staré Boleslavi,

Hradci Králové, Brně, Kroměříži a Olomouci. Velitelství vykonávala policejní ochranu v rozsahu vymezeném zákonem na vymezeném teritoriu, bez ohledu na to, komu jsou zabezpečovaná vojska na území podřízena.

V současné době je Vojenská policie rozdělena na Hlavní velitelství Vojenské policie Praha, Velitelství ochranné služby Vojenské policie Praha a 3 teritoriální velitelství: Velitelství Vojenské policie Olomouc, Stará Boleslav a Tábor.

V čele Vojenské policie je Náčelník Vojenské policie, který je přímo podřízen ministru/ministryni obrany ČR.

V roce 1998 vzniklo Oddělení kriminalistické techniky a expertíz Vojenské policie, které zabezpečuje odbornou činností Vojenskou policii v 5 kriminalistických oborech. V tomto samém roce bylo přiděleno vojenským policistům zajištění ochrany vojenských dopravních letadel, určených pro přepravu ústavních činitelů a ochrana vojenských objektů určených pro jejich odbavení.

Jedním z posledních impulsů ke změnám v plnění úkolů Vojenské policie byl rok 2001. Zářijový útok na WTC v New Yorku ukázal, že si nikdo nemůže být jist svou nedotknutelností. Proto byly vytvořeny pohotovostní oddělení jednotlivých teritoriálních velitelství, oddělení ochrany letišť a oddělení ochrany muničních základen. Dolejší, L. (2005).

2.2.3. Činnost a úkoly vojenské policie

Vojenská policie se řídí množstvím zákonných norem, mnoha dalšími nařízeními a normami. Alfou a omegou pro každého příslušníka Vojenské policie je dříve zmiňovaný zákon o Vojenské policii.

V rámci úvodního ustanovení § 1, hlavy 1. § 2 O působnosti, úkolech a organizaci Vojenské policie smí toto povolání vykonávat pouze voják z povolání a Vojenská policie smí působit:

HLAVA PRVNÍ

PŮSOBNOST, ÚKOLY A ORGANIZACE VOJENSKÉ POLICIE

§ 2

Působnost Vojenské policie

Vojenská policie působí vůči

a) vojákům v činné službě (dále jen "vojáci"),

- b) osobám, které se nacházejí ve vojenských objektech a v prostoru, kde probíhají vojenské akce, a dále vůči osobám, které páchají trestnou činnost či přestupky spolu s vojáky nebo proti vojenským objektům, vojenskému materiálu nebo ostatnímu majetku státu, s nímž hospodaří Ministerstvo obrany.

§ 3

Úkoly Vojenské policie

(1) Vojenská policie plní tyto úkoly:

- a) podílí se na zabezpečování kázně a pořádku ve vojenských objektech,
- b) podílí se na zabezpečování kázně a pořádku vojáky na veřejnosti,
- c) odhaluje trestné činy a zjišťuje jejich pachatele a činí opatření k předcházení trestné činnosti,
- d) působí v řízení o trestných činech jako policejní orgán¹⁾ a šetří přestupky vojáků^{1a)},
- e) pátrá po vojácích a po vojenském materiálu nebo po dalších věcech v majetku státu, s nímž hospodaří Ministerstvo obrany,
- f) podílí se na ochraně vojenského materiálu a ostatního majetku státu, s nímž hospodaří Ministerstvo obrany,
- g) podílí se na ochraně utajovaných skutečností,
- h) dohlíží nad bezpečností provozu vozidel ozbrojených sil a nad bezpečností provozu ostatních dopravních prostředků ve vojenských objektech,
- i) řídí provoz vozidel ozbrojených sil na pozemních komunikacích,
- j) vykonává dohled nad výcvikem a zdokonalováním odborné způsobilosti řidičů²⁾ vozidel ozbrojených sil,
- k) vede evidenci vozidel ozbrojených sil a schvaluje technickou způsobilost vojenských vozidel,
- l) vede evidenci a statistiky potřebné k plnění svých úkolů,
- m) zajišťuje ochranu a doprovod určených osob, ochranu vyčleněných vojenských dopravních letadel pro přepravu ústavních činitelů a vojenských objektů určených pro odbavení přepravovaných ústavních činitelů a určených osob (dále jen „chráněné osoby“).

(2) Úkoly Vojenské policie při použití sil a prostředků Armády České republiky za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu stanoví Ministerstvo obrany.

(3) Vojenská policie plní další úkoly, pokud tak stanoví zvláštní zákon^{2a)} nebo mezinárodní smlouva, již je Česká republika vázána.

Zdroj: zákon č. 124/1992 Sb.

2.2.4. Přijetí k Vojenské policii

Příprava pro výkon vojenského policisty je obdobná jako u příslušníků Policie ČR. Obsáhlejší a o to důslednější, protože její příslušníci jsou vysíláni také do zahraničních misí a do míst ozbrojených konfliktů. Do zemí o nichž máme téměř detailní zeměpisné a hospodářské informace, včetně základního jazykového vybavení, ale informace přímo o životě obyčejných místních obyvatel jsou často pouze všeobecné a povšechné - kultura, zvyky, náboženství, tradice, normativní přesvědčení Petty (2008).

Tyto pobyty jsou velmi náročné na psychiku jednotlivců při plnění náročných úkolů a zvládání obtížných situací. S tím se pojí i emoční inteligence každého z nás – ovládání se, odolnost vůči emočním impulsům, vnitřní zpracování emočních traumat atp. Goleman (1997).

V souladu s ustanovením § 1 zákona č. 124/1992 Sb., o Vojenské policii, ve znění zákona č. 39/1995 Sb., a zákona č. 213/2000 Sb., může být vojenským policistou pouze voják z povolání.

Podmínkou přijetí ke službě u Vojenské policie (dále jen VP) je splnění základních kritérií profesionální připravenosti, psychické způsobilosti a tělesné zdatnosti. Cílem výběrového řízení je posoudit vhodnost uchazeče o službu u Vojenské policie podle stanovených kritérií a výběr nejvhodnějších kandidátů pro daná systemizovaná místa.

Výběrové řízení zahrnuje:

- a) posouzení dosavadní praxe, základních předpokladů a požadavků pro službu ve VP;
- b) přezkoušení z tělesné zdatnosti;
- c) psychologické vyšetření.

Vojenským policistou se může stát voják z povolání, který:

- a) je trestně bezúhonný (výpis z rejstříku trestů);

- b) není závislý na alkoholu, omamných a psychotropních látkách či hazardních hrách
- c) má zdravotní klasifikaci A - schopen bez omezení;
- d) nepřekročil stanovené věkové hranice pro jednotlivé kategorie (vojenský průkaz);
- e) dosáhl vzdělání odpovídající předpokládanému zařazení na systemizované místo (doklad o nejvyšším dosaženém vzdělání);
- f) je držitelem řidičského oprávnění minimálně skupiny "B";
- g) úspěšně vykoná výběrové řízení.

V případě, že uchazeč absolvuje výběrové řízení s výsledkem "vhodný pro službu ve VP" a z různých důvodů nemůže být ke službě přijat (např. z důvodu OMDZ, reorganizace, redislokace), je výsledek výběrového řízení platný po dobu 1 roku.

Výběrové řízení lze opakovat nejdříve po uplynutí jednoho roku.

Příklad limitů výběrového řízení z tělesné zdatnosti:

Minimální stanovený limit v každé disciplíně musí být splněn. (Pro orientaci – tabulka č.1,2,3)

Tabulka č. 1

Muži:

DISCIPLÍNA	0 BODŮ	1 BOD	2 BODY	3 BODY	5 BODŮ *	POZNÁMKA
běh na 12 min.	3100	3000	2800	2600	2000	na atlet. dráze
plavání 100 m	1:35	1:45	2:05	2:20	2:50	
člunkový běh 10 x 10 m	24:00	25:00	26:00	28:00	30:00	
kliky	35	30	25	15	10	za 30 sekund
leh - sed	55	50	45	35	30	za 60 sekund
shyby nadhmatem	16	13	10	7	5	

Tabulka č. 2

Ženy:

DISCIPLÍNA	0 BODŮ	1 BOD	2 BODY	3 BODY	5 BODŮ *	POZNÁMKA
běh na 12 min.	2600	2450	2300	2000	1600	na atlet. dráze
plavání 100 m	2:20	2:40	3:00	3:20	3:40	
člunkový běh 10 x 10 m	29:00	30:00	32:00	35:00	40:00	
šplh na laně 4 m	7:00	8:00	9:00	10:00	vyšplhat	s přírazem
leh - sed	48	45	40	33	25	za 60 sekund

Tabulka č. 3

Trestné body**KATEGORIE MAX. POČET TRESTNÝCH BODŮ ***

věk	Muži	ženy
do 25	10	10
26 - 30	12	12
31 -35	14	14
36 - 40	18	18
nad 40	22	22

Zdroj: Armáda České republiky (online) Dostupné z URL <<http://www.mocr.army.cz/ministr-a-ministerstvo/vojenska-police/vojenska-police-6223/>>

2.3. Teritoriální Velitelství Vojenské policie Olomouc

- Je výkonným orgánem policejní ochrany ozbrojených sil, vojenských objektů, vojenského materiálu a ostatního majetku státu, s nímž přísluší hospodařit Ministerstvu obrany v rozsahu vymezeném zákonem o Vojenské policii na území České republiky ve vymezeném teritoriu.
- Je přímo podřízeno Hlavnímu velitelství Vojenské policie Praha.

- Ve své činnosti se řídí obecně závaznými právními předpisy, zejména zákonem o Vojenské policii, Trestním zákonem, Trestním řádem, zákony upravujícími činnost AČR, rozkazy a nařízeními ministra obrany.

2.3.1. Úkoly teritoriálního Velitelství Vojenské policie Olomouc

- řídí a provádí policejní ochranu vojenských objektů a prostoru na daném teritoriu v rozsahu vymezeném zákonem o Vojenské policii
- určení příslušníci působí v řízení o trestných činech osob v působnosti VP a šetří přestupky
- analyzuje stav a provádí prognózy vývoje bezpečnostní situace
- zpracovává a analyzuje vývoj dopravní nehodovosti
- informuje příslušné velitelské orgány AČR o bezpečnostní situaci na svém teritoriu a navrhuje potřebná opatření,
- zabezpečuje nezbytné informační vazby s příslušnými vojenskými útvary, vojenskými zařízeními a jejich součástmi, s pracovišti Policie ČR, popř. Městské policie,
- plánuje a provádí vlastní opatření k prevenci kriminality při ochraně vojenských objektů, majetku a osob,
- vede evidenci vozidel ozbrojených sil, schvaluje technickou způsobilost vojenských vozidel,
- plní úkoly v oblasti technického zabezpečení objektů a provádí inspekční činnost
- spolupracuje při plnění úkolů policejní ochrany s příslušnými útvary AČR, Policie ČR, orgány činnými v trestním řízení a orgány státní správy a samosprávy,
- řídí provoz vozidel ozbrojených sil v rozsahu vymezeném zákonem o Vojenské policii,
- zabezpečuje přepravu peněžních hotovostí
- zabezpečuje eskortaci zadržených vojáků
- policejní ochrana technického prostoru vybraných vojenských objektů – zásobovacích základen

2.3.2. Struktura Velitelství vojenské policie Olomouc

a) velení

- osobní štáb (právník, kaplan)

b) štáb

- operační oddělení (OOd)

- operační skupina
- skupina policejní přípravy
- pracoviště stálých operačních dozorců
  - oddělení logistické podpory (OdLogPod)
- skupina materiálu
- skupina provozu a služeb
- pracoviště logistické informační služby (PrLIS)
  - skupina bezpečnosti (SkB)
  - skupina komunikačních a informačních systémů (SkKIS)
  - skupina ekonomická (SkE)

c) oddělení obecné kriminality (OdOK)

d) oddělení dopravní a pořádkové služby (OdDPSI)

e) pohotovostní oddělení (PohOd)

f) oddělení zabezpečení základen (OdZabZ)

Pro potřeby plnění úkolů policejního zabezpečení útvarů a zařízení na teritoriu jsou vytvořeny 4 expozitury v těchto posádkách:

- Olomouc, Město Libavá, Hranice, Vyškov

dále je vytvořeno 7 pracoviště v posádkách:

- Opava, Prostějov, Lipník nad Bečvou, Přerov, Přešovice, Brno a Bučovice

a pracoviště zabezpečení základen:

- Květná, Mladkov a Hostašovice.

Zdroj: <http://www.vpolomouc.army.cz/> [1.11.2012]

2.4. Profese vojenského policisty a zátěžové situace

2.4.1. Stres, stres v profesi vojenského policisty

Stres a jeho projevy provází dnes, v menší či větší míře snad každé povolání či zaměstnání. Projevuje se zvýšeným tlakem, pocitem ohrožení, změnami, které se odehrávají v psychice ohroženého jedince. Stresorem současné doby může být i sociální stres. V těle každého jedince následně probíhají změny, které jej připravují na boj nebo na obranu, útek. Stres je podle I. Šolcové (1995) proces, který vzniká jako reakce organismu na nadměrné požadavky kladené na tělesné a duševní rezervy jedince. Lidské tělo jej vnímá jako ohrožení své rovnováhy a na tuto situaci ihned reaguje. A to buď bojem nebo útekem. Uvedené reakce jsou však pro dnešní dobu nepřiměřené potřebám jejich zvládnutí. Život dnešního člověka je každodenně těmito náročnými situacemi provázen. Je proto potřebné hledat cesty, jak tyto situace řešit a zvládat. Nutné je naučit se každou urychleně vyhodnotit. Hodnocení je však individuální a proto odlišné. Vyhodnocení ovlivňuje i náš aktuální pocit – jak se cítíme. Často se dostáváme do známých, obvyklých, často i naučených situací, avšak ve ztížených podmínkách. Například větším vnějším tlakem, pocitem zodpovědnosti. Čírtková (2006) chápe stres jako souhrnné označení pro náročné životní situace a staví jej do roviny s českým výrazem zátěž. V profesionálním i soukromém životě se objevují situace označované jako konfliktní, náročné. Ty pak zvládáme jen díky zvýšenému úsilí. V tomto okamžiku dochází k narušení rovnováhy mezi vnějšími požadavky a tlaky na jedné straně a připraveností člověka na straně druhé. Tento rozpor dle Čírtkové (2006) nabývá z psychologického hlediska různé podoby. Zátěžové situace dělí na typy:

- Frustrace – vnější či vnitřní překážky zablokují možnost uspokojení aktualizovaných potřeb jedince.
- Deprivace – jedinec strádá v důsledku chybějících vnějších podnětů, které potřebuje pro uspokojení aktualizovaných potřeb.
- Konflikty – situace, kdy z psychologického hlediska dochází k zátěži při střetu různých odlišných tlaků. U vnitřních konfliktů se střetávají motivy, u vnějších je jedinec postaven před volbu mezi neslučitelnými vnějšími tlaky.
- Problémy – tyto zátěžové situace způsobují zvýšené nároky při plnění úkolů, které máme řešit. Nestandardní situace neumožňují použití zažitých schémat a postupů.

- Stres – od jedince očekáváme obvyklé řešení situace, ale za ztížených podmínek. (zvýšená odpovědnost, menší časový prostor)

Rovněž Čírtková (2006) chápe zátěž jako nezbytnou, s její pozitivní i negativní stránkou. Pro jejich rozlišení používá pojmy eustres a distres. Eustres zastupuje kladné účinky. Distres záporné, ohrožující. Pozitivní či negativní dopad zátěže závisí na délce trvání a intenzitě.

Vojenští policisté se dostávají do vyhrocených situací, a to jak při práci doma v České republice, tak pak zvláště v průběhu pobytu v zahraničních misích. Z těchto důvodů je zapotřebí, aby jejich odborná příprava byla zaměřena i do těchto oblastí. Už při výběru vojenských policistů je kladen důraz na psychickou stránku každého jedince. Práce u Vojenské policie nese mnoho specifik. Často nejen v republice se dostávají do situací, se kterými není jednoduché se optimálně vypořádat. Proto problematika stresu a jeho zvládání se dostává do popředí této složky. Stres je nejen častou příčinou pracovní neschopnosti, ale i častým důvodem ukončení aktivní služby. Čírtková (2006) zmiňuje pojem „ bojový stres u profesionálních vojáků či burn-out u tzv. pomáhajících profesí, zaměřujících se na poskytování sociálních služeb“. Tamtéž charakterizuje Čírtková (2006) policejní stres jako zátěž spojenou s emocionálním i fyzickým vypětím. Proto je nutné se na tyto situace dívat jako na zdroj stresu.

Zvláště zátěžovými a traumatizujícími označuje Vymětal a kol. (2010) „situace ohrožení života vlastního či kolegů, použití zbraně, vážná zranění , krutou smrt, sebevraždy, hromadná neštěstí a jiná mimořádná úmrtí“. Podle téhož autora se, v životě člověka, který se s těmito situacemi setkává, mohou vyskytnout i jiné traumatizující události – úmrtí v rodině, nesoulad mezi partnery, rozvod, vážná onemocnění, závislost na alkoholu, šikana či problémy na pracovišti.

2.4.2 Postraumatické stresové poruchy v profesi vojenského policisty

Nejen při našem povolání se lidé setkávají s různě závažnými stresovými situacemi a mnohdy i traumaty. Každý z nás se s nimi vyrovnává různě. Stejná intenzita prožitku tohoto charakteru, může v každém z nás, zanechat odlišnou stopu. V našem povolání se těmito traumatizujícím zážitkům nevyhneme v době výkonu služby v zahraničních misích. Pak lze jen souhlasit , že zážitek může být natolik traumatizující, že ovlivní významně život takto postiženého člověka Atkinson R (2000).

Z hlediska délky přetrvávání potíží, které vyvolala traumatická událost dělí Vágnerová (2003) situace na dva typy:

1. *Akutní reakce* – jde o pouze dočasné potíže s přechodnými příznaky
2. *Postrauematické stresové poruchy* – organizmus neumí zpracovat traumatickou zkušenost a ta se pak projevuje jako přetrvávající somatická a psychická potíže

Jedním z určujících symptomů postraumatické stresové poruchy jsou neustále se opakující vzpomínky, vracející jedince k nepříjemné události. Opakované sny, špatně zvladatelné pocity. Výskyt této poruchy je spojován s nejzávažnějšími událostmi života takto postiženého člověka – hromadná či individuální neštěstí, katastrofy atp. Čírtková (2006).

Jestliže jedinec nedokáže tuto situaci zvládnout a udržet nad ní kontrolu, lze toto hodnotit jako přechodné narušení psychických i somatických funkcí. Takovýto člověk se dostává do pocitu bezmoci. Není schopen jednat systematicky a účelně. Neuteče ani nebojuje. Dezorientace se následně projevuje:

- jako emoční reakce na prožité trauma – od pocitu úzkosti, hrůzy, k pocitu vzteku
- změny kognitivních funkcí - může dojít až redukci uvědomování si svého okolí, k neřízenému a nezvladatelnému vzteku, případně až k amnézii
- mohou nastat změny v chování - přechodné i dlouhodobější, od strnutí, přes útlum, výbuchy, agresivita Vágnerová (2003)

Je mnoho profesí, které se téměř denně dostávají do určitého stupně stresu, extrémních situací. Jsou následně ohroženy možností vzniku postraumatických potíží. Bezpochyby k nim patří i profese vojenského policisty, hlavně pak v období výkonu v zahraničních misích. Většina z nás jich má za sebou několik, v různých zemích, s různým stupněm nebezpečí. Vojenští policisté se snad každodenně setkávají s plněním úkolů, které předpokládají určitý stupeň rizika. Tato práce se však dá zvládat s určitým stupněm naučené a vytrénované rutiny. Čas od času nastanou situace mimořádné, které svoji intenzitou, charakterem a dopadem přesahují přirozené schopnosti, ale i získané, naučené a natrénované dovednosti. Pak je nutné se s novou zkušeností vyrovnat. Přesto, že vojenští policisté jsou na tyto situace připravováni a trénováni, nastane-li zmiňovaný okamžik, je každý z nás realností okamžiku zaskočen a vyrovnáváme se s ní každý různě. I práce takového charakteru patří k náročným, což zmiňují Matoušková a Spurný (2005). Práce vojenského policisty je o to náročnější, že jsme nasazováni do zemí, kde je válečná situace a často sami jsme účastní přímých válečných

konfliktů. Neexistuje univerzální návod na zvládnání těchto situací. Vše je podmíněno schopností rychlé analýzy, schopností porozumět podstatě dané situace.

Tak jako u policistů i vojenských policistů se můžeme setkat s psychologickými důsledky po použití střelné zbraně Čírtková (2006). Tak zvané post-shooting trauma –psychická stresová reakce po použití střelné zbraně proti člověku se stala oficiální diagnostickou kategorií.

Příznaky této poruchy:

- neustálé opakování si situace v podvědomí
- vyhýbání se situacím a podnětům situaci připomínajícím
- nervová labilita

„Když policista postřelí či zastřelí druhého člověka, anebo když přihlíží, jak dochází k násilnému usmrcení jeho kolegy při policejní akci, vždy jde o skutečnost, která přesahuje běžnou lidskou zkušenost, a proto představuje extrémní psychickou zátěž“ Čírtková (2006). Pro výkon profese vojenského policisty tato slova platí zcela bezvýtku. Dochází k narušení a zborcení základních životních iluzí, které potřebuje každý člověk ke svému normálnímu, zdravému a plnohodnotnému životu. Ztrácíme tím iluzi o nezranitelnosti a nesmrtelnosti a v neposlední řadě iluzi kontroly nad děním a iluzi vlastní všemocnosti.

To vše následně spěje k výrazným změnám v chování, které doprovází například přecitlivělost na nebezpečí, obavy z budoucích situací, konflikty na pracovišti, v rodině, sociální izolace, zvýšená konzumace léků i alkoholu, podrážděnost, ztráta smyslu života, sebevražedné sklony.

2.4.3. Syndrom vyhoření

Syndrom vyhoření (burn-out syndrome) je dle Hartla a Hartlové (2004) „ztráta profesionálního zájmu nebo osobního zaujetí u příslušníka některé z pomáhajících profesí, nejčastěji spojeno se ztrátou činnosti a poslání, projevuje se pocity zklamání, hořkosti při hodnocení minulosti, postižený ztrácí zájem o svou práci, spokojuje se s každodenním stereotypem, rutinou, nevidí důvod pro další sebevzdělávání a osobní růst. Snaží se pouze přežít, nemít problémy. Jde o konečný stav, ačkoliv vývoj je plíživý a tím i nebezpečný“.

Definice k tomuto tématu je značné množství. Pocit emočního, mentálního i fyzického vyčerpání se v současné době projevuje stále častěji a u většího počtu profesí.

Na projevech tohoto závažného stavu se většina autorů shoduje. Syndromem vyhoření se zabývá např. Kebza a Šolcová (1998). Poukazují na spektrum profesí a zaměstnaneckých kategorií kam postupně dnes proniká (advokáti, pojišťovací agenti, sociální pracovníci atp.). Vzhledem ke zvýšenému životnímu tempu, narůstajícím požadavkům každého člověka i syndrom vyhoření bude mít stále stoupající křivku.

Stock (2010) upozorňuje na fázovost vývoje tohoto syndromu. Postižený jimi prochází postupně, nicméně některé fáze mohou probíhat rychleji nebo je lze dokonce přeskocit. Autoři rozdílně člení počet fází syndromu vyhoření, Od tří skupin až po dvanáct.

V koncepci R. Schwaba, Raudenská a Javůrková (2011) dochází k syndromu vyhoření v procesu ovlivnění se jedincem a situačními podmínkami. Jeho vývoj má 3 fáze:

- nerovnováha mezi požadavky zaměstnání a schopnostmi jedince nárokům vyhovět – dostavuje se stress
- okamžitá krátkodobá emocionální odpověď organismu na vzniklou nerovnováhu – pocity úzkosti, únavy, vyčerpání (strain)
- změny v chování a v postojích – jednání je mechanické a neosobní

U profesí, které jsou přednostně ohroženy vznikem syndromu vyhoření je potřebné dbát na pevném žebříčku životních hodnot a snažit se striktně udržovat si odstup od pracovních problémů a povinností. Chránit se za pomoci pravidelně zařazovaných regeneračních aktivit – procházky, cvičení, relaxace.

Také na téma jak se bránit syndromu vyhoření bylo zpracováno mnoho studií. Například Jeklová a Reitmayerová (2006) kladou důraz na 7 základních postupů pro zvládnutí syndromu vyhoření, které může aplikovat každý jedinec. Po stanovení si priorit by měla být následná situace snadněji zvladatelná. K obecným zásadám napomáhajícím zvládnutí syndromu vyhoření patří:

- vyhýbat se stresu
- naučit se „vypnout“
- cvičit, sportovat, hýbat se
- pěstovat pozitivní vztahy, navazovat nová přátelství
- dbát na životosprávu a výživu

Obecně lze říci, vhodným obranným faktorem a prevencí je smysluplný život, hodnotový žebříček a výběr priorit svého života.

2.5. Program Ministerstva obrany – zdravý životní styl zaměstnanců

Ministerstvo obrany vyčleňuje finanční prostředky k podpoře zdravého životního stylu svých zaměstnanců do třech hlavních skupin:

1. Prevence sociálně nežádoucích jevů
2. Fond kulturních a sociálních potřeb
3. Preventivní rehabilitace - rekreace

Snahou každého vojenského policisty je udržovat se v kondici psychické i fyzické, aby byl schopen svoji profesi vykonávat co nejlépe. Na fyzickou stránku, která je pro pracovní výkon vojenského policisty potřebná a důležitá, je kladen velký důraz i ze strany zaměstnavatele. Z tohoto důvodu všichni vojenští policisté podléhají tzv. „výročnímu přezkoušení tělesné přípravy“. Přezkoušení je velmi důkladné, prověří všechny fyzické schopnosti každého jedince. Výsledky jsou o to lepší, pokud jsou podpořeny vyrovnanou psychikou. Přezkoušení probíhá jedenkrát ročně. Velitel jej může realizovat kdykoliv v průběhu roku a uzná-li za potřebné i několikrát v roce. Skládá se z vytrvalostních a silových disciplín. Velení Vojenské policie si je vědomo časové náročnosti této profese a tím také nedostatku volného času, z tohoto důvodu umožňuje velitel svým podřízeným, v rámci týdenního objemu pracovní doby, šest hodin tělesné přípravy. S rozsahem pracovních povinností je možné hodiny tělesné přípravy po domluvě variabilně realizovat. Záleží na osobní zodpovědnosti a přístupu každého jednotlivce k těmto požadavkům, plynoucím z výročního přezkoušení, jak tuto možnost využívá. Při nesplnění podmínek výročního přezkoušení následují finanční sankce.

2.5.1. Program prevence sociálně nežádoucích jevů - SNJ

Ministerstvo obrany klade důraz na fyzickou a psychickou kondici svých pracovníků. S důrazem na složky vysílané do zahraničních misí. Vyžaduje udržet si odstup od sociálně nežádoucích a patologických jevů. Z těchto důvodů se připojilo v roce 2010 k vládnímu programu „Prevence sociálně nežádoucích jevů“.

V programu jsou zapojeni: Ministerstvo vnitra, včetně Policie ČR, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo spravedlnosti a jeho resorty, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo obrany, Úřad vlády a územně správní celky včetně jednotlivých obcí.

Ministerstvo obrany rozkazem číslo 53 ze září 2010 stanovuje, že bude zabezpečovat aktivity v oblasti prevence kriminality. Ustanovilo rezortní komisi pro prevenci, která je poradním a koordinačním orgánem. V komisi jsou zastoupeny všechny složky a sekce Ministerstva obrany ČR. Z jejich činnosti vznikla jednotná norma k zabezpečení postupu realizace úkolů prevence sociálně nežádoucích jevů v působnosti Ministerstva obrany, s názvem „Strategie sociálně nežádoucích jevů“ (zkratka SNJ).

Tato strategie vymezuje a definuje dílčí pojmy :

1. sociálně nežádoucí jevy v chování vojáků v činné službě, žáků a studentů vojenských škol, občanských zaměstnanců (užívání alkoholu, návykových látek, propagování hnutí směřujících k potlačování práv a svobod, korupce, terorismus, extremismus, negativní mezilidské vztahy a jiné)
2. prevence - jako komplex koncepčních, cílených, plánovaných a flexibilních opatření, odborných nabídek a činností směřujících na posílení žádoucích postojů, hodnot, zájmů, forem zdravého životního stylu

Oblast prevence je členěna na *primární a situační*.

Primární – do níž jsou zahrnovány konkrétní aktivity předcházející vzniku nežádoucích jevů, minimalizující jejich výskyt a eliminující jejich dopad. *Zahrnuje prevenci specifickou*, která se zaměřuje cíleně na určitý nežádoucí jev.

Dále *nespecifickou* – týká se snižování rizika vzniku a rozvoje nežádoucích jevů. Do této oblasti patří podpora zájmových aktivit, zdravého životního stylu.

Situační – se zaměřuje na odstraňování příležitostí a podmínek, které vedou k protiprávnímu jednání.

Program prevence je určen zaměstnancům i rodinným příslušníkům. Hlavně pak v období nasazení v zahraničních misích, dále s důrazem na vojáky do 35 let a studenty vojenských škol.

V rámci zabezpečení úkolů protidrogové politiky a prevence kriminality se vyčleňují rozpočtové prostředky. Přednostně se podporují projekty se zaměřením na cílové skupiny s vyšší mírou rizika. Nabízejí širokou škálu aktivit. Náplň projektů a účelnost čerpání finančních prostředků kontroluje Ředitelství personální podpory. Nedílnou součástí prevence jsou cílené vzdělávací aktivity rozlišující civilní zaměstnance, vojáky, velitele atd.

K oblasti prevence patří také tzv. *podpůrné aktivity* – poradenské služby pomáhající řešit osobní, pracovní, rodinné, ekonomické, právní a jiné problémy prostřednictvím k tomu zaměřených poraden.

Ředitelství personální podpory vyhodnocuje a zpracovává každoročně aktuální stav a vede přehled o výskytu nežádoucích jevů. K tomu jsou využívány také podklady Vojenské policie, Inspekce ministra obrany a Vojenského zpravodajství. Přehled je pak analyzován a dle výsledků se přijímají návrhy, odpovídající jednotlivým složkám a sekcím MO.

Rámcově a stručně se dá říci, že vládní program SNJ – Strategie sociálně nežádoucích jevů, je rozdělen v resortu MO na *dvě hlavní skupiny*.

Do první je zahrnuto diagnostikování drog, alkoholu, zdravotnické a sociologické průzkumy a veškeré činnosti související s protidrogovou orientací. (nákup přístrojů nutných pro testování drog, alkoholu – provozní, neinvestiční materiál, tiskopisy, dotazníky, vzdělávací materiály s touto tematikou, kulturní, vzdělávací a sportovní aktivity k těmto tématům)

Druhá skupina finančně podporuje osobnostní a zájmový růst jednotlivých zaměstnanců – vzdělávání ve vojenských školách, kurzy, školení, nákup kulturních programů, divadelní představení, návštěvy výstav, nákup permanentek a vstupenek na kulturní, sportovní aktivity, podpora zájmové činnosti, nákup sportovního materiálu, odměny v soutěžích, pronájmy sportovišť atd.

Například v roce 2011 v Územním velitelství Olomouc v rámci Vojenské policie zajistilo návštěvu 4 kulturních akcí, připravilo 2 sportovní akce (pochod proti drogám, turnaj ve volejbale). Podpořili jsme akce pro rodiny zakoupenými vstupenkami k návštěvě ZOO na Kopečku, permanentek k návštěvě sportovišť OLTERM TD Olomouc, do sauny, posilovny, bazénů atp.

Vyčerpáno bylo v roce 2011 celkem 20.000,- Kč z programu SNJ na oblast prevence kriminality a 34.000,- Kč na oblast protidrogové prevence. Zkontrolováno bylo 44 osob v preventivní kontrole na návykové látky a alkohol s negativním výsledkem.

Tak jako civilní sektor i armádní má přesně stanovená pravidla pro přípravu, realizaci a čerpání finančních zdrojů na jednotlivé projekty a aktivity. Výsledky jsou následně vyhodnocovány a na jejich základě se stanovují priority podporovaných oblastí a přidělují se nebo přerozdělují se finanční prostředky na jednotlivá zařízení a útvary.

Prostředky, které dostává Vojenská policie v oblasti protidrogové prevence k nákupu testů, jsou využívány nejen pro příslušníky VP, ale i pro ostatní složky AČR a to cíleně či namátkově ke kontrole zaměstnanců.

Vojenští policisté v rámci Velitelství vojenské policie Olomouc využívají a navštěvují vojenská a civilní sportovní zařízení:

Tabulka č. 4

Vojenská zařízení		Civilní zařízení	
typ zařízení	počet využívaných zařízení	typ zařízení	Počet využívaných zařízení
využívaných zařízení			
posilovna	2	fit centrum	4
Sauna	3	bazén	5
tělocvična	3	sauna	4
Hřiště	2	Ostatní	4
knihovna	1	knihovna	2
PDA	1	divadlo	2
Kino	1	kino	5
videopůjčovny	1	videopůjčovna	5
Jiné	0	lanové centrum	2

Zdroj: Závěrečná zpráva komise pro SNJ 2011

V roce 2011 proběhl u pohotovostního oddělení Velitelství Vojenské Olomouc dotazníkový průzkum zaměřený na zmapování zájmů zaměstnanců o kulturní, sportovní a společenské aktivity, který sloužil ke zpracování požadavků a projektů pro rok 2013. V tabulce jsou vyjádřeny vždy 3 různé aktivity každého VP z oddělení. Pro doplnění uvádím, že se jednalo o 34 osob z celkového počtu 215 zaměstnanců velitelství VP Olomouc.

To je 3 x 34 osob = 102 bodů pro aktivity celkově 102 bodů = 100%

Tabulka č. 5

aktivita	Počet	procentuelně
ZOO	16	47
Aquapark	13	38,20
Zimní stadion	0	
Skipasy lyžování	9	26,50
Motokáry	18	52,90
Přír. památky	0	

Hrady, zámky	7	20,60
Rafty, kanoe	6	17,60
Lanové centrum	0	
Bowling, squash	8	23,50
Divadlo, kino	8	23,50
Koncert	3	8,80
Bazén	0	
Wellness	14	41,20
celkem	102	

Zdroj: Závěrečná zpráva komise pro SNJ 2011

2.5.2. Fond kulturních a sociálních potřeb

Ministerstvo obrany ČR, Českomoravský odborový svaz civilních zaměstnanců armády a Samostatné odborové sdružení zaměstnanců resortu MO ČR, mají jako jiné organizace a firmy zpracovánu kolektivní smlouvu, řešící obdobně pracovní podmínky, bezpečnost práce, ochranu zdraví, odměnu za práci atp. Tato smlouva udává skladbu a čerpání Fondu kulturních a sociálních potřeb. (vyhláška č.114/2002 Sb., ve znění vyhlášky 510/2002 Sb., vyhlášky 100/2006 Sb., vyhlášky 355/2007 Sb., vyhlášky 365/2010 Sb.) Fond je i v našem resortu tvořen 1% z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy, odměny, náhrady atd. Rozpočet fondu sestavuje personální sekce MO a stanovuje způsob čerpání.

Každý zaměstnanec má svůj účet, na nějž je mu zálohově přidělována každoročně stanovená částka. Každý útvar má svůj dílčí fond, složený z účtů zaměstnanců a účtu útvaru. Je určen k úhradě výdajů zaměstnance a rodinných příslušníků. Z účtu útvaru i z účtu zaměstnance lze přispívat na stravování, rekreaci, kulturní a sociální rozvoj zaměstnanců, na sportovní akce, na životní pojištění. Poskytovány jsou půjčky na překlenutí tíživé finanční situace a na pomoc při řešení bytové otázky.

V souladu s požadavky na fyzickou a psychickou stránku zaměstnanců jsou podporovány pobyty rekreačního a rehabilitačního charakteru, včetně lázeňských, které si zaměstnanec zakoupí v civilním sektoru. Z účtu útvaru lze naopak přispívat na provoz útvarových zařízení a na organizaci a realizaci akcí, které slouží kulturnímu, sportovnímu, společenskému a sociálnímu rozvoji zaměstnanců.

V návaznosti na podporu zdravého životního stylu, lze z účtu útvaru či účtu zaměstnance také hradit příspěvky na vitamíny, na očkování, na masáže. Z osobních účtů lze hradit nákup vstupenek na kulturní, tělovýchovné a sportovní akce.

2.5.3. Vojenská lázeňská a rekreační zařízení

Tak zvaná VOLARÉZA je příspěvkovou organizací MO ČR. Nabízí domácí i zahraniční rekreaci pro zaměstnance a rodinné příslušníky v zařízeních Ministerstva obrany nebo v zařízeních zahraničních spřátelených armád. Pobyty zaměstnanců v těchto zařízeních jsou částečně finančně dotovány. Jedná se o preventivní rehabilitace vojáků z povolání zajišťující dva stupně péče.

I. stupeň – pro vojáky z povolání po deseti letech služby a pro vybrané složky (VP, piloti, výsadkáři atp.) dnem nástupu do služebního poměru

II. stupeň – jedná se pobyt lázeňského ozdravného charakteru na doporučení ošetřujícího lékaře

Oba typy pobytů jsou v rozsahu minimálně čtrnácti dní a jsou plně hrazeny zaměstnavatelem. Realizovány jsou v rekreačních a rehabilitačních zařízeních MO ČR (Ovčárna pod Pradědem atp.) Důraz je kladen na tělovýchovnou stránku náplně, která je doplněna o možnosti kulturního a společenského vyžití.

3. Cíle a úkoly

3.1. Hlavní cíl

Analyzovat využívání volného času příslušníky Velitelství vojenské policie Olomouc, Oddělení dopravní, pořádkové služby a jeho vliv na samotnou profesi vojenského policisty.

3.2. Dílčí cíle

- Jaký vliv má profese vojenského policisty na trávení jeho volného času
- Zda profese vojenského policisty souvisí se zvýšenou fyzickou nebo psychickou zátěží
- Jaké je podvědomí o možnostech trávení volného času u Vojenské policie
- Je snaha Ministerstva obrany usměrňovat životní styl a oblasti zájmů svých zaměstnanců

4. Metodika

Při výzkumu má každá metoda a technika své výhody a nevýhody, proto bývají zpravidla při provádění výzkumu kombinovány a to z důvodů eliminování nedostatků Číhovský (2006). Chrsáska (1993) se přiklání k závěru, že kvalita měření se dá posoudit spíše po vyhodnocení prováděného zjištění. Měřítkem posouzení kvality měření je jeho platnost a praktičnost.

Úkolem bylo nashromáždit co největší počet informací týkajících se vztahu profese vojenského policisty směrem k volnému času.

Pro zpracování získaných informací jsem použil následující metody:

- primární analýza literatury a dokumentů
- metoda matematicko – statická z důvodu zkoumání většího počtu respondentů
- metoda dotazování, která je založena na získávání informací, názorů, postojů a dat směrem k respondentovi
- metoda historická, zabývající se zkoumáním historických pramenů a dokumentů
- metoda zpracování a vyhodnocování, kde jsou získané informace a zodpovězené otázky procentuálně zpracovány, vyhodnoceny a následně přeneseny do grafů
- metoda introspektivní, s uplatněním svých osobních dojmů a prožitků

4.1. Použité techniky

V této práci jsem použil pro potřebu výzkumu techniku dotazování, kde jsem pro empirické šetření použil dotazník. Jedná se o tištěný formulář s uvedenými otázkami, které jsou směřovány směrem k respondentovi. Tuto metodu jsem zvolil z důvodu, že v poměrně krátkém čase umožňuje získat informace od většího počtu respondentů a to s nízkými náklady na samotné šetření.

Podle Jandourka (2001) je dotazník nástroj sociologického a především kvantitativně orientovaného výzkumu. Jde o formulář určený respondentovi, obsahující otázky a varianty odpovědí nebo vymežující místo na spontánní odpověď respondenta.

Samotný dotazník byl tvořen celkem 21 otázkami a to otázkami otevřenými s možným výběrem několika variant samotné odpovědi, demografickými (věk, pohlaví, vzdělání) a

otázkami, kde je možnost odpovědi dle vlastního názoru. Distribuce dotazníků probíhala osobně k vyplnění samotným respondentům. Před samotnou distribucí dotazníků respondentům jsem provedl předvýzkum. Zde jsem vybraným šesti respondentům předložil vzorek dotazníku k vyplnění, za účelem zjištění, zda otázky v dotazníku byly respondenty správně pochopeny. Na základě získaných dat jsem došel k závěru, že informace budou stačit a že otázky v dotazníku jsou srozumitelné a snadno pochopitelné. Z důvodu, že jsem se v průběhu zpracovávání mé bakalářské práce účastnil zahraniční mise na území Afganistánu, kde jsem působil přes půl roku společně s dalšími 10 příslušníky, tak jsem toto dotazníkové šetření přenesl i do zahraniční mise. Zajímalo mě, jakým způsobem se budou výsledky lišit, oproti působení příslušníků doma v České republice a to s ohledem na náročné podmínky v misi a možnost trávení volného času. Proto jsem při pobytu v zahraniční misi navýšil stávající dotazník o pět dalších otázek, souvisejících s účastí v této misi a předložil ho mým kolegům i v zahraniční misi. Z celkového počtu 45 distribuovaných dotazníků byla návratnost 41 dotazníků. Z toho 31 dotazníků se vrátilo z distribuovaných dotazníků u Oddělení Dopravní, pořádkové služby Velitelství Vojenské policie Olomouc a celkem 10 dotazníků z celkového počtu 10 dotazníků, které byly distribuovány v rámci zahraniční mise v Afganistánu.

4.2. Charakteristika zkoumaného souboru

Vzhledem k tomu, že se jedná o práci popisující vztah profese vojenského policisty směrem k volnému času byly za respondenty vybrány příslušníci Velitelství Vojenské policie Olomouc, z Oddělení dopravní pořádkové služby, kde je zaměstnáno 35 osob. Z důvodu, že se jedná o tzv. oddělení, které je v přímém výkonu služby je zde procentuálně vyšší zastoupení mužů oproti ženám. V zahraniční misi byla část dotazníků předána nejen vojenským policistům z Velitelství Vojenské policie Olomouc, ale i z jiných velitelství (velitelství Tábor, Stará Boleslav a Praha).

5. Výsledky

5.3 Analýza výsledků dotazníkového šetření

V této části práce je vyhodnoceno a zpracováno všech 21 otázek dotazníku. Získaná data dotazníkového šetření jsou zde zpracovány do tabulek a grafů.

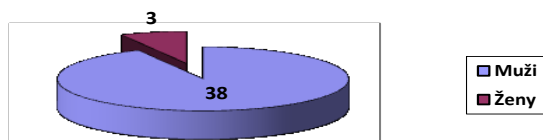
Otázka 1. Pohlaví

Šetření se zúčastnilo 41 osob, z toho 38 mužů což je 92,68 % a 3 ženy což je 7,32 % . Z čehož vyplývá, že u Oddělení dopravní, pořádkové služby Velitelství Vojenské policie Olomouc slouží převážně muži a zahraniční mise se zúčastnili jenom muži. Na tento stav má vliv skutečnost, že se jedná o oddělení, které je v přímém výkonu služby. (Tabulka č.6, graf č.1)

Tabulka č. 6

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Muž	38	92,68
Žena	3	7,32
Celkem	41	100

Graf č. 1

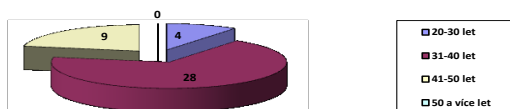
Otázka 2. Věk respondentů

Otázka č. 2 byla směřována ke zjištění věku oslovených respondentů. Celkem bylo dotazováno 41 osob. Ze zjištění dále vyplývá, že největší zastoupení mezi dotazovanými tvořila skupina ve věku 31-40 let (68,30%) a naopak nejmenší zastoupení ve výzkumu tvořila skupina dotazovaných ve věku 20-30 let což je 9,75 % z celkového počtu. (Tabulka č.7, graf č.2)

Tabulka č. 7

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
20 – 30 let	4	9,75
31 – 40 let	28	68,30
41 – 50 let	9	21,95
51 a více let	0	0
Celkem	41	100

Graf č. 2

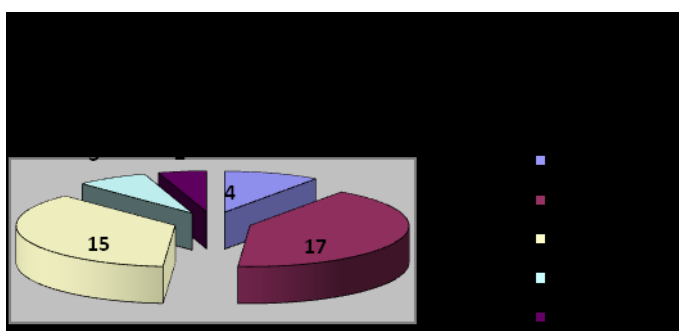

Otázka 3. Délka služby u Vojenské policie

Cílem 3. dotazu bylo zjištění délky služebního poměru u Vojenské policie s tím, že největší skupinou jsou příslušníci Vojenské policie sloužící 6-10 let (41,47 %), dále pak příslušníci sloužící 11-15 let což je 36,58 %, následují příslušníci sloužící 1-5 roků (9,75 %) a příslušníci sloužící 16-20 let (7,32 %). Z výzkumu k této otázce bylo zjištěno, že nejmenší zastoupení mají příslušníci sloužící 21 a více let což je 4,87 %. U této skupiny se zpravidla jedná o vedoucí funkce. (Tabulka č.8, graf č.3)

Tabulka č. 8

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
1 – 5 roků	4	9,75
6 – 10 roků	17	41,47
11 – 15 roků	15	36,58
16 – 20 roků	3	7,32
21 a více roků	2	4,88
Celkem	41	100

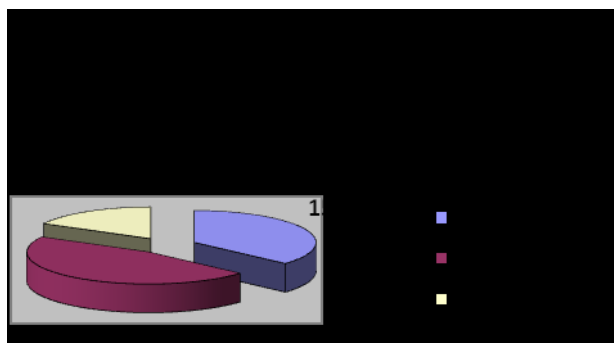

Otázka 4. Rodinný stav

Vzhledem k náročnosti povolání vojenského policisty, bylo cílem této otázky zjistit rodinný stav dotazovaných respondentů. Převažující skupinou v tomto výsledku jsou ženatí/vdané. Tato skupina je zde zastoupena 19 osobami (46,35 %). Svobodní tvoří skupinu 15 osob což znamená 36,58 % z dotazovaných. I přes náročnost profese tvoří nejnižší počet skupina 7 rozvedených osob =17,07 % z celkového počtu. (Tabulka č.9, graf č.4)

Tabulka č. 9

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Svobodný (á)	15	36,58
Ženatý - vdaná	19	46,35
Rozvedený (ná)	7	17,07
Celkem	41	100

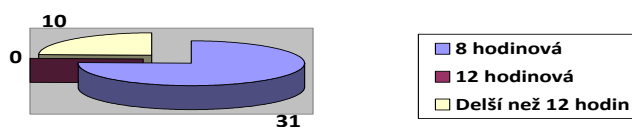
Otázka 5. Obvyklá délka pracovní doby

U Oddělení dopravní, pořádkové služby víceméně převažuje 8 hodinová pracovní doba. K této skutečnosti se přihlásilo 31 respondentů = 75,60 %. Zbýlých 10 dotazovaných má naopak delší pracovní dobu než 12 hodin, což je 24,40 % z celkového počtu. (Tabulka č.10, graf č.5)

Tabulka č. 10

	Absolutní počet	Relativní četnost (%)
8 hodinová	31	75,6
12 hodinová	0	0
Delší než 12 hodin	10	24,40
Celkem	41	100

Graf č. 5

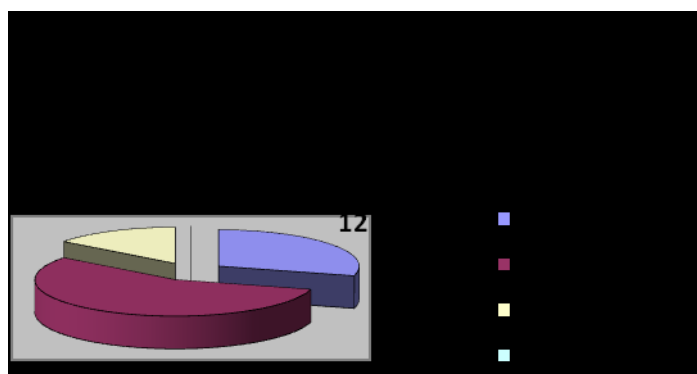

Otázka 6. Počet hodin volného času (v pracovním týdnu)

Z otázky objemu volného času dotazovaných vyplývá z tabulky č. 10, že 23 dotazovaných = 56,10 % má 16-25 hodin volného času v průběhu týdne. Další skupina s počtem 12 dotazovaných osob = 29,27 % má 15 hodin volného času. Pouze 6 = 14,63 % dotazovaných osob v této otázce uvedlo, že jejich objem volného času je 26-35 hodin v průběhu týdne. (Tabulka č.11, graf č.6)

Tabulka č. 11

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
15 hodin	12	29,27
16 – 25 hodin	23	56,10
26 – 35 hodin	6	14,63
36 hodin a více	0	0
Celkem	41	100

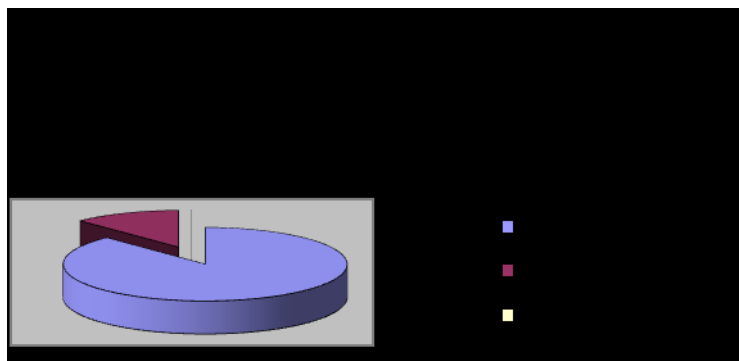
Otázka 7. Vliv profese na náplň trávení volného času

Otázka č. 7 se zabývá vlivem profese na náplň trávení volného času. Z uvedených odpovědí vyplývá, že vojenští policisté jsou si vědomi nutnosti propojení svého povolání a volného času, a to jak z důvodu si udržování fyzické tak i psychické kondice. V této otázce 36 osob = 87,80 % vnímá vliv zaměstnání na volný čas, jen 5 = 12,20 % dotazovaných nedává výkon svého povolání do souvislosti s trávením volného času. (Tabulka č.12, graf č.7)

Tabulka č. 12

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Ano	36	87,80
Ne	5	12,20
Nedokážu posoudit	0	0
Celkem	41	100

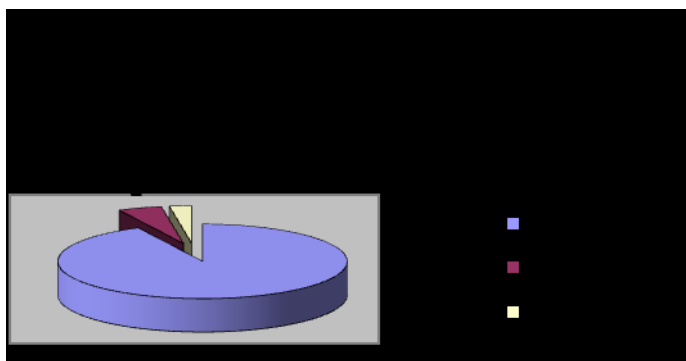

Otázka 8. Informovanost o nabídkách MO ČR, VP, AČR k trávení volného času.

Tato otázka zjišťovala informovanost respondentů o nabídce volnočasových aktivit nabízených zaměstnavatelem, popř. Ministerstvem obrany (dále jen MO). Ze získaných výsledků vyplynulo, že 38 = 92,68 % dotazovaných jsou s nabídkou a možnostmi nabízených zaměstnavatelem, popř. MO seznámeni. 2 = 4,88 % příslušníci oddělení o nabídce neví a 1 osoba = 2,44 % ji pokládá za nedostatečnou. Poukazuje to na dobrou informovanost směrem k nabízeným aktivitám. (Tabulka č.13, graf č.8)

Tabulka č. 13

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Ano	38	92,68
Ne	2	4,88
Nedostatečně	1	2,44
Celkem	41	100

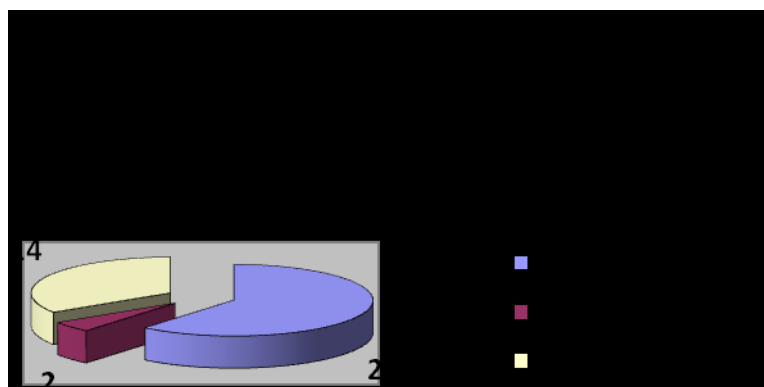

Otázka 9. Způsob trávení volného času.

Z provedeného šetření je zřejmé, že většina vojenských policistů dává přednost aktivnímu trávení volného času. Přesně 25 = 60,98 % osob, oproti tomu 2 = 4,87 % osoby upřednostňují pasivní styl trávení volného času. Aktivní a pasivní styl trávení volného času (obě varianty) preferuje 14 = 34,15 % dotazovaných z celkového počtu. (Tabulka č.14, graf č.9)

Tabulka č. 14

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Většinou aktivně	25	60,98
Většinou pasivně	2	4,87
Aktivně i pasivně	14	34,15
Celkem	41	100

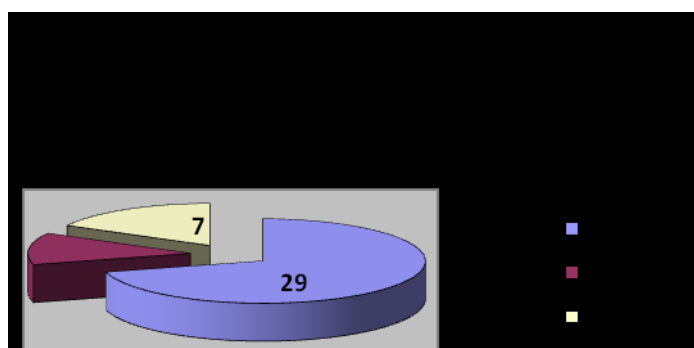

Otázka 10. Upřednostňované typy volnočasových aktivit ve svém volném čase.

Z vyhodnocení plyne, že vojenští policisté především upřednostňují sportovní aktivity a to v počtu 29 osob = 70,75 % z celkového počtu dotazovaných. Kulturní oblasti dává přednost 5 = 12,20 % osob. Žádnou oblast neupřednostňuje 7 = 17,05 % z dotazovaných. (Tabulka č.15, graf č.10)

Tabulka č. 15

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Sportovní	29	70,75
Kulturní	5	12,20
Žádné	7	17,05
Celkem	41	100

Otázka 11. Vyžaduje profese vojenského policisty vyšší fyzickou zátěž?

Vyhodnocení této otázky mě velmi zajímalo. Z odpovědí je patrné, že 22 = 53,66 % respondentů hodnotí povolání vojenského policisty jako fyzicky náročnou, 11 = 26,82 % konstatuje, že je toto povolání fyzicky nezátěžuje. Problematiku fyzické zátěže nedokáže posoudit 8 = 19,52 % respondentů. (Tabulka č.16, graf č.11)

Tabulka č. 16

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Ano	22	53,66
Ne	11	26,82
Nedokážu posoudit	8	19,52
Celkem	41	100

Graf č. 11

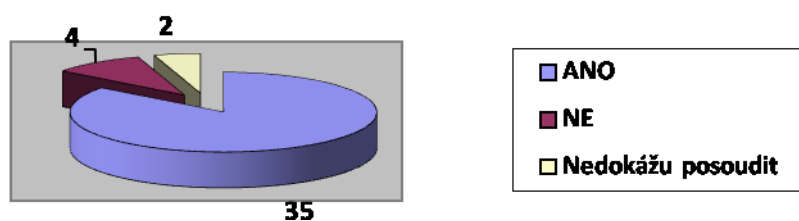

Otázka 12. Má Vaše profese vyšší zátěž psychickou?

V této otázce dotazovaní většinou vyhodnotili zaměstnání jako profesi s vysokou psychickou zátěží. Z výsledků vyplynulo, že pro 35 = 85,36 % osob je práce psychologicky náročná, 4 = 9,77 % osob ji nepovažuje za psychicky náročnou, 2 = 4,87 % nedokáže psychickou náročnost povolání vojenského policisty posoudit. (Tabulka č.12, graf č.12)

Tabulka č. 17

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Ano	35	85,36
Ne	4	9,27
Nedokážu posoudit	2	4,87
Celkem	41	100

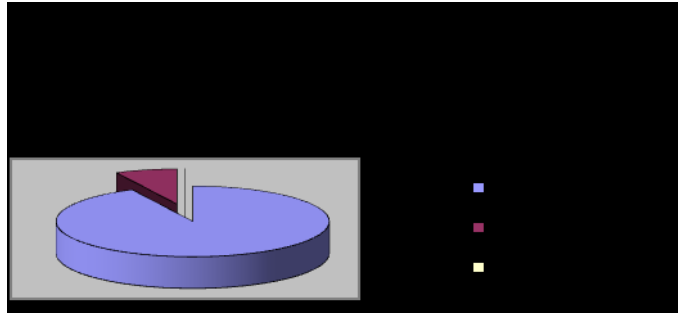
Graf č. 12

Otázka 13. Vytváření dostatečných podmínek pro trávení volného času resortem MO ČR.

Většina dotazovaných respondentů v této otázce uvádí, že resort Ministerstva obrany ČR vytváří dostatečné podmínky pro trávení volného času svých zaměstnanců, což potvrzuje 38 = 92,68 % dotazovaných, oproti tomu pouze 3 = 7,32 % respondenti uvádí, že resort Ministerstva obrany nevytváří dostatečné podmínky. (Tabulka č.18, graf č.13)

Tabulka č. 18

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Ano	38	92,70
Ne	3	7,30
Nedokážu posoudit	0	0
Celkem	41	100

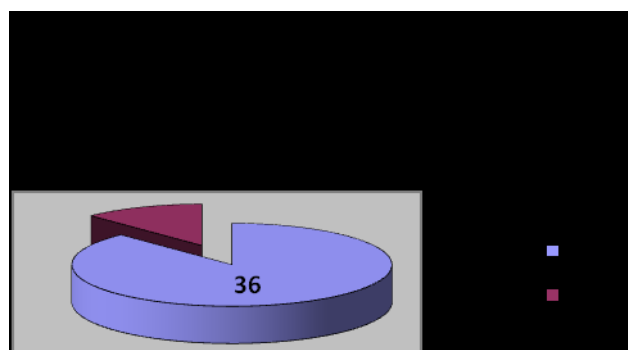

Otázka 14. Využívání fondů MO ČR (FKSP, SNJ) k podpoře volnočasových aktivit.

Ze získaných výsledků k této otázce vyplývá, že nabídky resortu Ministerstva obrany ČR, Vojenské policie a Armády České republiky jsou využívány příslušníky Vojenské policie v téměř maximální výši. Čísly vyjádřeno jde o 36 = 87,80 % osob, které uvádí, že nabídky využívají a 5 = 12,20 % dotazovaných nabídky nevyužívá. (Tabulka č.19, graf č.14)

Tabulka č. 19

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Ano	36	87,80
Ne	5	12,20
Celkem	41	100

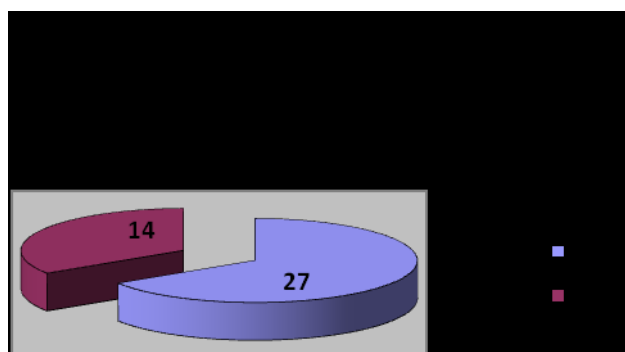

Otázka 15. Rozšíření volnočasových aktivit nabízených v rámci resortu MO ČR.

K otázce uvádí 27 = 65,85 % dotazovaných respondentů, že by uvítalo širší nabídku nabízenou resortem Ministerstva obrany ČR směrem k volnočasovým aktivitám. 14 osob = 34,15 % je s uvedenou nabídkou poskytovanou zaměstnancům spokojeno. (Tabulka č.20, graf č.15)

Tabulka č. 20

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Ano	27	65,85
Ne	14	34,15
Celkem	41	100

Otázka 16. Vyjádření se ke způsobu rozšíření volnočasových aktivit.

U této otázky se respondent mohl vyjádřit ke způsobu rozšíření nabídky volnočasových aktivit. Zde tuto možnost využilo pouze 15 dotazovaných respondentů. Výsledkem bylo zjištění, že by zaměstnanci přivítali především navýšení příspěvku na svůj účet FKSP, který by dále využívali podle svých individuálních potřeb.

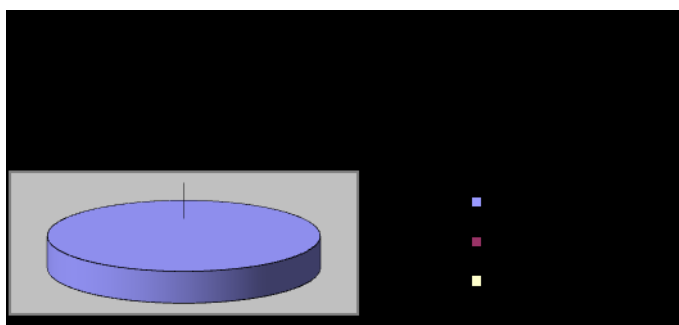
Doplňené otázky dotazníku souvisejících s pobytem v zahraniční misi. Výsledky dotazníku jsou zpracovány z odpovědí 10 respondentů, kteří se účastnili společně se mnou zahraniční mise na území Afganistanu v době od srpna 2012 do února 2013.

Otázka 17. Rozdíl mezi trávením volného času v zahraniční misi a v ČR.

Všichni dotazovaní se jednoznačně shodli na zcela jiném způsobu trávení volného času v průběhu mise. Což je dáno hned několika faktory. Ať už je to nepřítomností rodinných příslušníků, vybaveností základny nebo mírou nebezpečí v místě nasazení. Ze získaných výsledků bylo zjištěno, že všech 10 = 100 % dotazovaných uvedlo, že je velký rozdíl mezi trávením volného času v misi a v ČR. (Tabulka č.21, graf č.17)

Tabulka č. 21

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Ano	10	100
Ne	0	0
Nedokážu posoudit	0	0
Celkem	10	100

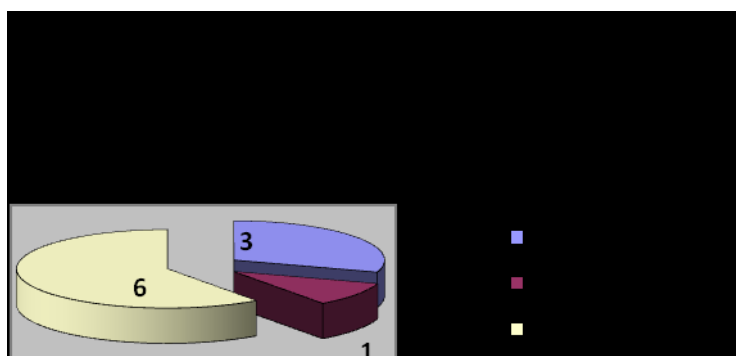
Otázka 18. Způsob trávení volného času v zahraniční misi.

Při vyhodnocení této otázky musím především poukázat na skutečnost, že respondenti jsou v oblasti trávení svého volného času limitováni vybaveností základny a pohybem po ní. Proto jsou volnočasové aktivity zde velice omezené. To je jeden z důvodů proč je nejlepším řešením podle dotazovaných respondentů kombinovat aktivní i pasivní možnosti náplně volného času. Tuto možnost zvolilo 6 = 60 % dotazovaných, 3 = 30 % dotazovaní se přiklonili k aktivnímu způsobu trávení volného času a pouze 1 = 10 % respondent byl pro pasivní formu trávení volného času. (Tabulka č.22, graf č.17)

Tabulka č. 22

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Většinou aktivně	3	30
Většinou pasivně	1	10
Kombinace obou	6	60
Celkem	10	100

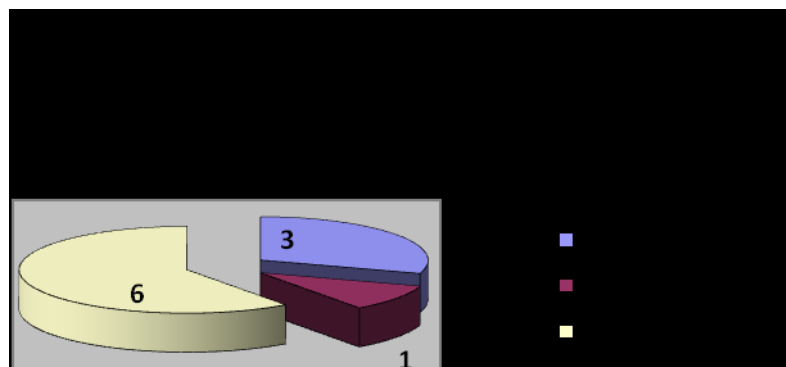

Otázka 19. Preferovaný typ aktivit v zahraniční misi

Tato třetí otázka směrem k respondentům potvrzuje již zjištěné stanovisko z předchozí otázky. Sportovní aktivity upřednostňují 3 = 30 % dotazovaní, ke kulturním aktivitám se přiklání 1 = 10 % dotazovaná osoba a 6 = 60 % z celkového počtu respondentů upřednostňuje kombinaci obou aktivit. (Tabulka č.23, graf č.18)

Tabulka č. 23

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Sportovní	3	30
Kulturní	1	10
Kombinace obou	6	60
Celkem	10	100

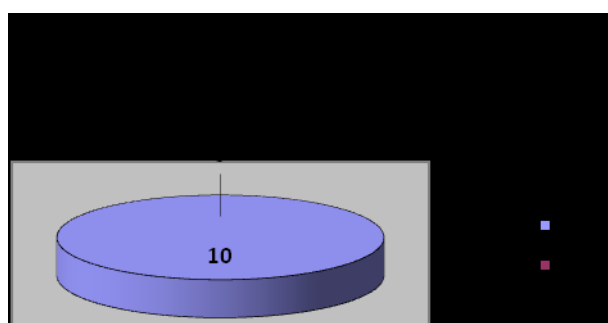

Otázka 20. Porovnání stresové zátěže v zahraniční misi oproti ČR.

Jednoznačná odpověď všech dotazovaných respondentů potvrzuje zvýšenou psychickou a fyzickou náročnost při pobytu v zahraniční misi a s tím související zvýšená stresová zátěž. Všechny 10 = 100 % vnímá stresovou zátěž vyšší. (Tabulka č.24, graf č.19)

Tabulka č.24

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Vyšší	10	100
Stejně	0	0
Celkem	10	100

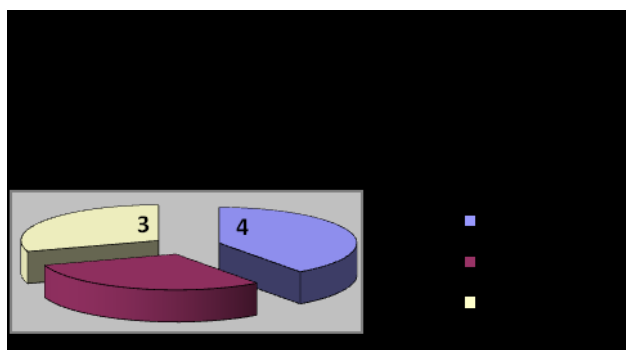

Otázka 21. Způsob vyrovnávání se stresovou zátěží během zahraniční mise.

V rámci možností, vybavení základny a vzhledem k přístupu a osobnosti každého dotazovaného, vyplynulo ze získaných dat, že 4 = 40% dotazovaní respondenti se při vyrovnávání se stresem přiklání ke sportovním aktivitám, 3 = 30% osoby řeší stresovou zátěž kouřením a 3 = 30% respondenti jinou formou (čtení, sledování filmů, hra na hudební nástroje). (Tabulka č.25, graf č.20)

Tabulka č. 25

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Sportem	4	40
Kouřením	3	30
Jinou formou	3	30
Celkem	10	100

6. Diskuse k provedenému empirickému šetření

Vzhledem k tomu, že jsem k problematice náplně volného času v souvislosti s profesí vojenského policisty nenalezl žádnou odbornou dostupnou literaturu, která by poskytla ucelený pohled, proto tedy není možné provést srovnání mého průzkumu s fundovanými teoretickými studii. Existují práce na odborná témata, směřované třeba k zaměstnancům PČR.

Úvodní odpovědi dotazovaných respondentů na položené otázky směrem k pohlaví, věku a rodinnému stavu potvrdily předpokládanou skutečnost. Šetření potvrdilo, že v přímém výkonu Oddělení dopravní, pořádkové služby je zaměstnáno 92,68% mužů. Většina vojenských policistů, tedy 68,30% je ve věku 31-40 let, s převažující délkou služby 6-10 let, což tvoří 41,47%. Ve zkoumaném vzorku je 46,35% osob ženatých-vdaných. Převažující obvyklou pracovní dobou osm hodin má 75,60% zaměstnanců.

V otázce volného času u respondentů v pětidenním pracovním týdnu převažuje objem 16-25 hodin což je 56,10 %, věnovaných volnočasovým aktivitám. To odpovídá vyjádření dotazovaných k vlivu profese vojenského policisty na náplň volného času. Celkem 87,80 pociťuje její vliv. Dotazování v 94,68% kladně odpověděli, že znají a jsou informováni o nabídce ze strany zaměstnavatele k trávení volného času. Náročnost profese a nutnost udržování si co nejlepší fyzické a psychické kondice se odrazila v otázce způsobu trávení volného času. Více než 60% dotazovaných jej tráví aktivně. Na tuto odpověď navazuje převažující vyjádření respondentů směrem ke sportovní náplni volného času což bylo 70,75% dotazovaných. Zajímali mne odpovědi na otázky subjektivního vnímání fyzické a psychické náročnosti profese vojenského policisty. Zatímco fyzickou stránku považuje za náročnou 53,66% z dotazovaných, pak psychickou stránku celých 85,36% dotazovaných.

Vzhledem k rozmístění pracovišť a působení jednotlivých složek Vojenské policie na velkém území a to jak na území teritoria Velitelství Vojenské policie Olomouc tak celé ČR, je velmi obtížné organizovat společné sportovní i kulturní aktivity a provozovat nějaké zařízení k těmto účelům sloužící. Vojenští policisté zpravidla ve většině případů využívají zařízení nacházejících se v místě jejich výkonu služby, svého bydliště a jednoznačně využívají podporu Ministerstva obrany ČR pro trávení volného času a to až 92,70% respondentů. Téměř 88% dotazovaných maximálně využívá podporu fondu FKSP pro volnočasové aktivity. Značná část vojenských policistů, zastoupená 65,85% by přivítala rozšíření další možné nabídky v rámci resortu Ministerstva obrany ČR. Především pak navýšení příspěvku

na své účty FKSP, které by i nadále využívali dle svých individuálních potřeb a zájmů. Jak jsem již uvedl otázky č. 17 – 21 jsem zaměřil na pobyt v zahraniční misi na území Afganistanu a rozdílnost trávení volnočasových aktivit provozovaných v době pobytu v misi. Všichni dotazovaní respondenti potvrdily zcela odlišný poměr volného času, práce a odlišnou náplň volného času. Ke kombinaci trávení volného času pasivní a aktivní formou se vyjádřilo 60% dotazovaných. Shodný výsledek jsem zaznamenal i u preference aktivit ve volném čase. Ke stránce stresu v zahraniční misi se 100% dotazovaných vyjádřilo k vyšší hladině stresu, se kterým se dotazovaní vyrovnávají různorodě a vzácně vyrovnaně. Proto v tomto směru převažuje sport.

7. Závěr

Volný čas a volnočasové aktivity se v průběhu několika posledních let dostávají celosvětově do popředí zájmu společnosti. Volný čas se stal nedílnou částí života každého jedince. Společnost, firmy, sociální skupiny atd., které si uvědomují významnost postavení volného času v našem životě a podporují volnočasové aktivity svých zaměstnanců a členů, posilují vlastně jejich fyzické a psychické stránky. To se promítá do kvality jejich zdraví a tím i kvality jejich práce. Výsledkem je, že všechny zainteresované strany jsou spokojené.

Volný čas a aktivity v jeho rámci provozované, se staly vyhledávanou složkou služeb i průmyslu, zaměstnávající stále vyšší počet osob. Na jeho podporu jsou zpracovávány různé projekty, vypisovány granty atd..

Svoji bakalářskou práci jsem směřoval k volnému času zaměstnanců Vojenské policie teritoriálního Velitelství vojenské policie Olomouc, Oddělení dopravní, pořádkové služby. Zaobíral jsem se vztahem jimi provozovaných volnočasových aktivit směrem ke služebním povinnostem.

Jako hlavní cíl jsem si vytyčil analyzovat využívání volného času příslušníky zmiňovaného oddělení a jeho vliv na samotnou profesi vojenského policisty. Dále jsem si stanovil následující dílčí cíle, kde jsem se zabýval zjištěním, zda má profese vojenského policisty vliv na trávení jeho volného času, zda jeho profese souvisí se zvýšením fyzické nebo psychické zátěže, jaké je samotné podvědomí zaměstnanců Vojenské policie o možnostech trávení volného času u Vojenské policie a zda je snaha Ministerstva obrany usměrňovat životní styl a oblasti zájmů svých zaměstnanců.

Práci jsem rozdělil na dvě hlavní části a to na část teoretickou a část empirickou (výzkumnou). V teoretické části jsem se s pomocí odborné literatury věnoval základním pojmům, spojených s prací vojenského policisty a pojmům spojených s oblastí volného času. Situace v resortu Ministerstva obrany ČR se neustále mění a vyvíjí, proto je velmi obtížné zachytit všechny aktuální změny. Z uvedených odpovědí dotazovaných respondentů vyplývá, že vojenští policisté jsou si vědomi nutnosti propojení svého povolání a volného času, a to jak z důvodu si udržování fyzické tak i psychické kondice, což je jedním z hlavních požadavků zaměstnavatele K tomu napomáhá zaměstnavatelem určený objem hodin, který v rámci své pracovní doby věnují pro zlepšování své kondice. Zvýšenou fyzickou a psychickou zátěž této profese potvrdila více než polovina dotazovaných. Zaměstnavatel, dle výsledků průzkumu poskytuje svým zaměstnancům dostatek možností k regeneraci, rehabilitaci a k vyžití. Potěšující je zjištění, že své zaměstnance o těchto možnostech velmi dobře informuje s čímž

podle průzkumu souhlasí 92,68% dotazovaných vojenských policistů. Aktivní prožívání volného času navíc napomáhá předcházení stresovým situacím, které mohou velmi často ústít až do syndromu vyhoření.

Celé šetření, jak jsem již zmínil bylo vedeno u příslušníků vojenské policie, Oddělení dopravní, pořádkové služby, Velitelství Vojenské policie Olomouc a následně doplněno a rozšířeno o odpovědi účastníků zahraniční vojenské mise na území Afganistanu. Většina dotazovaných respondentů je v přímém výkonu služby. Setkávají se tedy bezprostředně s důsledky své profese na fyzickou a psychickou stránku osobnosti každého jednotlivce.

Výstupy z bakalářské práce a mé zjištění poslouží mým nadřazeným a komisi pro sociálně nežádoucí jevy teritoriálního Velitelství Vojenské policie Olomouc, zabývající se touto problematikou.

Je potřebné se pravidelně a obšírněji zabírat problematikou volného času u Vojenské policie, která je přímo podřízena jako složka Ministru obrany ČR. Kvalitní péče o zaměstnance se odrazí především v profesionalitě Vojenských policistů. Vytyčený hlavní cíl mé bakalářské práce i jednotlivé dílčí cíle, se mi podařilo splnit.

7.1. Souhrn

Tato bakalářská práce byla zpracována s cílem analyzovat vliv profese vojenského policisty směrem k volnému času v souvislosti s její psychickou a fyzickou náročností.

Zpracovanou bakalářskou práci jsem rozdělil na několik částí. První se zabývá přehledem poznatků s vymezením základních pojmů, vztahujících se k práci, jako jsou volný čas, životní způsob, životní styl, sport a rekreace. Určitá část je věnovaná armádě české republiky a vojenské policii, její historii, současnosti a úkolům.

Druhá část práce se zabývá vytyčením cílů, stanovením dotazníkových otázek, metod a technik provedeného výzkumu a charakteristikou zkoumaného souboru. Výstupy z dotazníkového šetření jsou zpracovány do tabulek, výsečových grafů a následně doplněny o slovní komentář.

Kapitola diskuse seznamuje s výsledky empirického šetření, které bylo provedeno u zkoumaného celku.

Závěr práce je zaměřen na shrnutí a zhodnocení vytyčených cílů práce.

7.2. Abstract

The aim of this bachelor's thesis is to analyze the influence of the profession of a military policeman on free time with regard to the physical and mental demands of the profession.

The thesis is divided into several parts. The first part provides an overview of survey findings and outlines the basic concepts related to work, such as leisure, lifestyle, sport and recreation. It is also devoted to the Czech Army and military police, its past and present and its tasks.

The second part deals with goal setting, determining survey questions, methods and techniques of the research and the characteristics of the examined group. Results of the survey are presented in tables and pie charts which are accompanied by an explanatory text.

Chapter entitled "Discussion" deals with results of the empirical investigation that was carried out in the examined group.

The conclusion focuses on summarizing and evaluating the goals of the thesis.

8. Referenční seznam

- Bakalář, E. (1978). *Umění odpočívat*. Práce
- Čihovský, J. (2006). *Sociologický výzkum (Učební text)*. Olomouc: Univerzita Palackého, Fakulta tělesné kultury.
- Čírtková, L. (2006). *Policejní psychologie*. Plzeň: Nakladatelství Aleš Čeněk.
- Dohnal, T. (1991). *Sportovní příprava. Tělesná rekreace*.
- Dohnal, T., Hanuš, R., Kratochvíl, J., Ryšková, H. (1997). *Rekreace a současný člověk*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Dohnal, T. (2002). *Koncepce a metodika systému komunální rekreace na úrovni obce*. Olomouc: Univerzita Palackého
- Dolejší, L. (2005). *Vojenská policie*. Praha: Avis.
- Đurišová, P. (2011). *Sociálně nežádoucí jevy – rizika pro AČR (studie)*. Brno: Univerzita obrany.
- Fromel, K. (2002). *Kompendium psaní a publikování v kinantropologii..* Olomouc: Univerzita Palackého, Fakulta tělesné kultury.
- Golemann, D. (1997). *Emoční inteligence*. Praha: Columbus.
- Hartl, P., Hartlová, H. (2000). *Psychologický slovník*. Praha: Portál.
- Hodaň, B., Dohnal, T. (2005). *Rekreologie*. Olomouc: Univerzita Palackého
- Hodaň, B. (2002). *Volný čas a jeho současné problémy*. Olomouc: Hanex
- Chráška, M. (1993). *Základy výzkumu v pedagogice*. Olomouc:
- Možný, I. (2002). *Sociologie rodiny*. Praha: Sociologické nakladatelství
- Jandourek, J. (2007). *Sociologický slovník*. Praha: Portál.
- Jeklová, M., Reitmayerová, (2006). *Syndrom vyhoření*. Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí.
- Kebza, V., Šolcová, I. (1998). *Syndrom vyhoření*. Praha: Státní zdravotní ústav
- Macek, P., Uhlíř, L. (1997). *Dějiny policie a četnictva*. Praha: Themis.
- Matoušková, I., Spurný, J. (2005). *Komunikačně náročné situace v policejní praxi*. Plzeň: Nakladatelství Aleš Čeněk.
- Michalík, D. (2009). *Psychologie v policejní praxi*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Němec, J. a kolektiv (2002). *Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času*. Praha: Grada.

Pelikán, J. (1998). *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha: Karolinum.

Petty, G. (2008). *Moderní vyučování*. Praha: Portál.

Potterová, B. A. (1997). *Jak se bránit pracovnímu vyčerpání*. Olomouc: Votobia.

Prokešová, M. (2008). *Volný čas z hlediska kvality života*. Ostrava: Ostravská univerzita.

Slepičková, I. (2005). *Sport a volný čas*. Praha: Karolinum.

Stock, Ch. (2010). *Syndrom vyhoření a jak jej zvládnout*. Praha: Grada

Teplý, Z. (1969). *Pohybová rekreace*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

Važanský, M. (1992). *Volný čas a pedagogika zážitku*. Brno: Masarykova univerzita.

Vágnerová, M. (2003). *Úvod do psychologie .Praha : Karolinum*

Kolektivní smlouva 2012 rezortu Ministerstva obrany. (2011).

Koncepce prevence sociálně nežádoucích jevů na období 2010 – 2014. (2009). Praha: MO ČR.

Normativní výnos ministra obrany č.7/2011 (2011). *Služební tělesná výchova v resortu Ministerstva obrany*. Praha.

Rozkaz ministra obrany České republiky číslo 53, (2010). *Prevence sociálně nežádoucích jevů*. Praha.

Velký sociologický slovník (1996). Praha: Karolinum.

Metodické pokyny pro rozpočtování a hodnocení účelnosti výdajů na aktivity související s prevencí sociálně nežádoucích jevů na období 2011 – 2014. (2011). Praha: ŘPP MO ČR.

8.1. Zákonné normy

Zákon č. 221/1999 Sb., *o služebním poměru vojáků z povolání*

Zákon č. 124/1992 Sb., *o Vojenské policii*.

8.2. Internetové zdroje

Armáda České republiky (online) Dostupné z URL <<http://www.mocr.army.cz/ministr-a-ministerstvo/lide-struktura/vojenska-policie/vojenska-policie-6223/> [12.6.2012].

Velitelství Vojenské policie Olomouc (online) Dostupné z URL <<http://www.vpolomouc.army.cz/> [1.11.2012].

Historie Vojenské policie – polního četnictva (online) Dostupné z URL <<http://www.vhu.cz/?s=historie+vojensk%C3%A9+policie> [8.12.2012].

Psychologická služba AČR (online) Dostupné z URL <http://www.acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/_utecha-_podpora-_povzbuzeni_-57979/ [12.6.2012].

Služba pro AČR (online) Dostupné z URL <

http://www.uvn.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1401&Itemid=936&lang=cs [21.5.2012].

Volný čas české populace v současnosti a budoucnosti (online) Dostupné z URL <

http://www.politikon.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=2336&Itemid=9 [21.5.2012].

9. Přílohy

9.1. Dotazník pro respondenty

Vážené kolegyně a kolegové.

Rád bych Vám, prostřednictvím tohoto dotazníku, položil několik otázek. S jejich pomocí bych chtěl zjistit současný stav trávení Vašeho volného času. To nejen ve vztahu k Vaším pracovním povinnostem. V dotazníku jsou uvedeny i otázky týkající se Vašeho volného času.

Dotazník je anonymní. Označte jen jednu možnost z uvedených a případně doplňte. Výsledky šetření budou použity v mé bakalářské práci.

Děkuji Vám za ochotu a spolupráci.

Stanislav Řehák
student FTK
Univerzity Palackého v Olomouci

1. Jste

- a) žena   b) muž

2. Jaký je Váš věk

- a) 20 - 30 let   b) 31 – 40 let   c) 41 -50 let   d) 51 a více let

3. Jak dlouho sloužíte u Vojenské policie

- a) 1 – 5 let   b) 6 - 10 let   c) 11 – 15 let   d) 16 – 20 let   e) 21 a více let

4. Jste

- a) svobodný(á)   b) ženatý – vdaná   c) žijete ve společné domácnosti

5. Jakou délku má nejčastěji Vaše pracovní doba?

- a) 8 hodinovou   b) 12 hodinovou   c) delší než 12 hodin

6. Kolik máte hodin volného času týdně (myšleno pracovní týden)

- a) 0- 15   b) 16 – 25   c) 26 – 35   d) 36 a více

7. Má Vaše současná profese vliv na trávení Vašeho volného času?

- a) ano   b) ne   c) nedokáži posoudit

8. Jste informována o nabídce MO, VP, AČR k trávení volného času?

- a) ano   b) ne   c) nedostatečně

9. Způsob trávení volného času.

- a) většinou aktivně   b) většinou pasivně   c) aktivně i pasivně

10. Jaký typ volnočasových aktivit ve svém volném čase upřednostňujete?

- a) sportovní
b) kulturní
c) žádné

11. Vaše služební zařazení vyžaduje vyšší fyzickou zátěž?

- a) ano   b) ne   c) nedokážu posoudit

12. Vaše služební zařazení vyžaduje vyšší psychickou zátěž?

- a) ano   b) ne   c) nedokážu posoudit

13. Vytváří podle Vás resort Ministerstva obrany ČR dostatečné podmínky pro trávení volného času?

- a) ano   b) ne   c) nedokážu posoudit

14. Využíváte fondy (FKSP, SNJ) k podpoře svých volnočasových aktivit?

- a) ano   b) ne

15. Uvítal byste větší nabídku volnočasových aktivit ze strany Ministerstva obrany ČR?

- a) ano   b) ne

16. Jestli jste v otázce č.15 odpověděl kladně (ano) vypište možnost, způsob rozšíření nabídky směrem k volnočasovým aktivitám nabízených Ministerstvem obrany ČR:

-
-
-

MISE: Doplněno o otázky týkající se pobytu v zahraniční misi

17. Liší se způsob trávení vašeho volného času během pobytu v zahraniční misi oproti pobytu

v ČR

- a) ano   b) ne   c) nedokážu posoudit

18. Jakým způsobem trávíte volný čas v misi?

- a) většinou aktivně   b) většinou pasivně   c) kombinace obou

19. Jaký typ aktivit preferujete během pobytu v zahraniční misi?

- a) sportovní (volejbal, kopaná, posilovna, běh...)
b) kulturní (čtení knih, promítání filmů, hraní na hudební nástroje..)
c) kombinace obou

20. Hodnotíte stresové zatížení v zahraniční misi oproti ČR

- a) vyšší
b) stejné

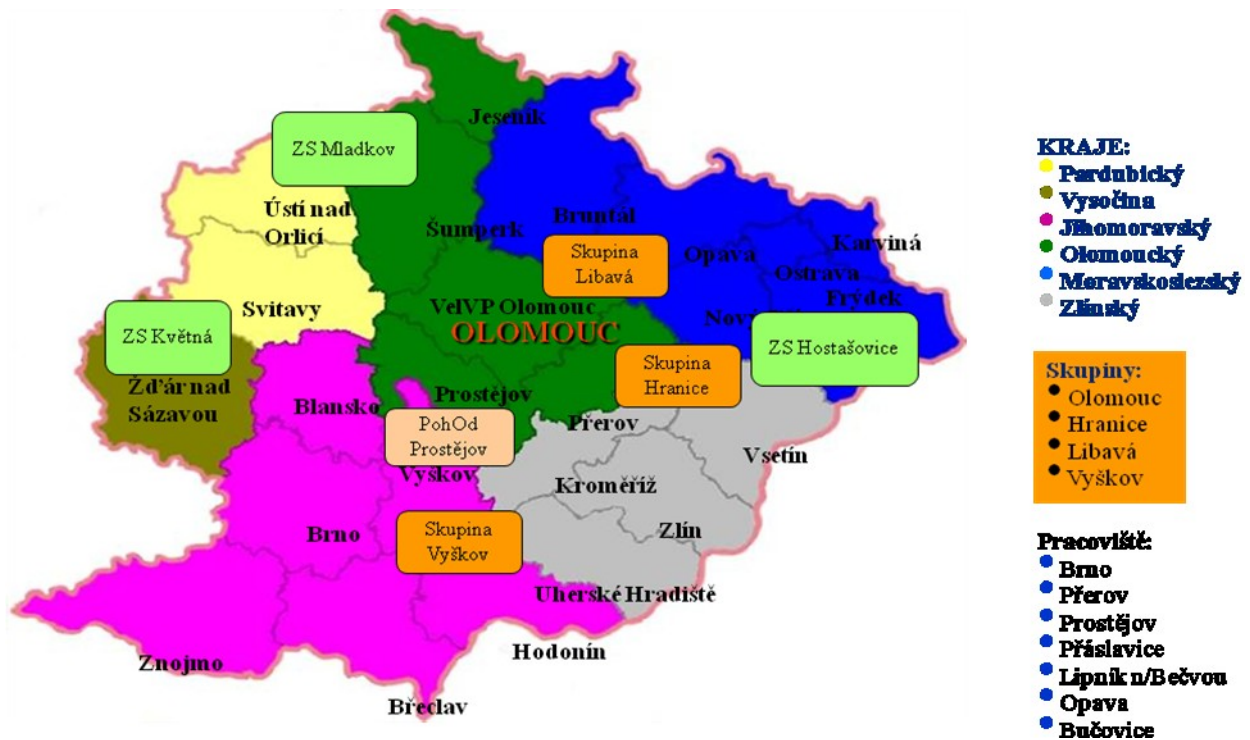
21. Jakým způsobem se vyrovnáváte se stresovou zátěží během zahraniční mise?

- a) sportem
b) kouřením
c) jinou formou-napište jakou

9.2. Mapa teritoriálního rozdělení Vojenské policie

9.3. Mapa rozložení (dislokace) Velitelství Vojenské policie Olomouc

9.4. Znak Vojenské policie

9.5. Znak teritoriálního Velitelství Vojenské policie Olomouc

